

NOVI

Izhaja vsako sredo ob 6 zjutraj. — Cena 38 Din za celo leto.
— Za inozemstvo 60 Din. — Posamezna številka 1 Din. —
V inseratnem delu vsaka drobna vrstica ali nje prostor 10 Din.

GLASILO J. K. Z.

Spisi in dopisi se pošiljajo Uredništvu »Novega Domoljubaa,
naročnina, reklamacije in inserati pa Upravištvu »Noveg-
Domoljuba«, Ljubljana, Kopitarjeva ulica.

Usoda političnih obijubkarjev.

V politiki se dogajajo čestokrat čudne stvari, ki jih marsikdo ne more doumeti in razumeti. Tako čudnih stvari pa že davno nismo doživeli, kakor v zadnjem predvelikonočnem zasedanju Narodne skupščine v Belgradu s hrvatsko politiko. Z enim mahom so Radič in njegovi Hrvati postavili vse to, kar so že šest let oznanjali hrvatskemu narodu za edino zveličavno politiko, na glavo. Ko je človek prebiral govore Radičevih poslancev: Pavla Radiča in dr. Šuperine, ki sta v imenu radičevega kluba nastopila, si ni mogel priti na jasno, so li Radič in njegovi ljudje vodili hrvatski narod šest let za nos s tem, kar so preje oznanjevali ali ga pa vlečejo za nos s tem, kar so zdaj govorili.

L. 1920 je sklical Radič v Zagreb velik shod, ki se ga je udeležilo okrog 20.000 Hrvatov. Vse je bilo v zastavah in ljudstvo v najboljšem razpoloženju. Ko je Radič nehal govoriti, je pozval navzoče Hrvate, da se zaprisežejo na to, kar je on govoril. Zlasti jih je pozval, da se zaprisežejo, da se hočejo do kraja boriti za hrvatsko republiko. In narod je dvignil roke in prisegel, da se hoče z Radičem vred boriti za hrvatsko republiko. S to prisego so šli Radič in njegovi Hrvati med hrvatski narod in so oznanjevali, da so oni zakleti pristaši republike in da so vsi drugi izdajalci, ki ne gredo z Radičem. Oznanjevali so dalje, da hočejo za hrvatski narod, ki je nekaj drugega kakor srbski narod, posebno hrvatsko državo. Govorili so dalje, da nočejo redovne armade, ampak milico, t. j. ljudsko vojsko, kakor je v Švici. Zabavljali so čez Belgrad in Srbe, da se je vse kadilo.

Hrvatom je to prijalo, posebno nauk o hrvatski republici. Radič jim je postal hrvatski junak, v katerega so verovali, da jim bo vse to, kar jim je obljubljal, tudi izvojeval. Zato so kar trumoma pristopali v njegovo stranko. Lahko rečemo, da se je v njegovo stranko hrvatski narod zbral v Radičevem taboru. Vse druge stranke so izgi-

nile. Postala je le ena stranka Hrvatska seljačka republikanska stranka, t. j. Radičeva stranka. Ljudje so tako verovali v Radiča, da so mu vse odobrili, kar je storil. Ko je dobil ogromno večino poslancev na Hrvatskem, ni izrabljal te moči, ki jo je imel in je ostal s svojimi poslanci doma za zapečkom. S tem je naredil velikansko škodo Hrvatom in Slovincem in naposled celi državi. Pa tudi to so mu njegovi Hrvati odobrili, meneč, da bodo s hujskanjem prisilili Belgrad in Pašiča na kolena.

Tudi pri nas na Slovenskem je bilo mnogo ljudi, ki so nastopali za Radiča in za njegovo vrtoglavo politiko. Oznanjevali so iste nauke kakor na Hrvatskem in slepili ljudi z istimi vrtoglavostmi kakor Radič. V prvi vrsti seveda jim je služila za agitacijo Radičeva republika. To vrtoglavo politiko je zagovarjal pri nas v Sloveniji g. Prepeluh, ki je poprej obredel že par strank in je mislil, da bo s tem hujskaštvom prišel pri nas v Sloveniji tako navrh kakor Radič na Hrvatskem. Slovenci pa so bolj trezni in so ostali pri preizkušeni politiki Slovenske ljudske stranke. Le majhen del Slovencev na Štajerskem se je zapisal Radiču.

Te može je pa po zadnjih volitvah kar naenkrat minila vsa korajža. Pozabili so na hrvatsko republiko, na dano prisego za republiko, na hrvatsko državo in hrvatski narod. Z eno besedo: vse to, s čimer so poprej pridobili hrvatski narod zase, so pogazili, zatajili in pöteptali. Poprej so klicali ves svet na korajžo in na vse strani grozili, sedaj so pa ponižno zlezli pod klop pred Pašičem in njegovimi pomagači. Pavle Radič je izjavil v skupščini v imenu samega Stjepana Radiča, da priznavajo vse, kar je sedaj v državi, da zapuščajo republikanstvo in sprejemajo monarhijo s sedanjim kraljem na čelu. Izjavil je, kakor tudi že prejšnji dan njegov tovariš dr. Šuperina, da so Hrvatje in Srbi en narod. In tudi o hrvatski državi ni črnil niti besedice. Glede vojaške službe so tudi temeljito izpremenili nazore. — Ko ga je neki radikalni prvak vprašal, kakšno je njegovo stališče glede vojske, je Pavle Radič izjavil, da mora vsak državlján do smrti braniti domovino.

Vse to pa ni morda samo tjevendan izjavljeno, ampak je to radičevcem resna stvar. Tako je šlo vse po vodi, kar so oznanjali radičevci in sedaj se pripravljajo, da hočejo biti prav uslužni g. Pašiču. G. Pašič je te možakarje prav dobro spoznal. Misli si je: ostrašiti jih je malo treba in pritisniti in bodo takoj korajžo zgubili. Tako je storil in prepričal se je, da je imel prav.

Kaj iz vsega tega sledi? Leta 1920 so pri nas v celi državi nastopili komunisti. Širokoustili so se in obljubovali ljudem vse dobrote sveta. Ljudje so se dali res premotiti in so šli za njimi. Seveda se ni nič od tega, kar je ta demagoška stranka obljubovala izpolnilo. Prav isto je bilo s samostojneži. Ko so prišli v parlament, so zatajili svoje največje obljube. Pravtako je bil tudi Radič najhujši med vsemi. Hujskal je ljudi in jim obljubljal vsemogoče zraven pa delal politiko, ki ni nikdar mogla voditi do uspehov. Hrvatski kmetje se bodo v kratkem prepričali, kako napačno so delali, ko so dopustili, da je Radič delal vse, karkoli je hotel z njimi. Kakor jim je šest let kazal napačno pot, tako je tudi gotovo, da po sedanji poti, ki jo je nastopil Radič

Da sem kot rožica, lilija,
da vedno se smejem vesela,
to je zasluga najboljšega,
slovečega mila —

„Gazela“

ne bo privedel hrvatskega naroda do upravičenih njegovih zahtev. Za nas je pa to nauk, da smo imeli prav, ko smo ves čas v Sloveniji pobijali Radičevu politiko in vse one, ki so mu služili. Pravtako smo tudi prepričani, da je naša sodba o sedanji Radičevi politiki prava, da namreč Hrvatom ne bo prinesla uspehov. Mi smo hodili vedno ravno pot, se nismo nikdar gibali v nasprotjih, zato tudi lahko ostanemo popolnoma pri svojem programu, ga mirno in vztrajno nadaljujemo in mi vemo, da bo slovenski narod tudi programu in tej politiki sledil. Čisto sigurno pa je, da se bo med hrvatskim ljudstvom izvršil velik preobrat. Ko bodo videli, da so bili šest let varani, bodo šli druga in ne vetrnjaška Radičeva pota.

Danes tukaj, jutri tam...

Naravnost smešno je, kako včasih politična zgodovina iz neznajčajnih in profitarjskih strank norce brije. To žalostno šaloigro doživljamo v zadnjih letih v Sloveniji in sicer igrata svojo smešno vlogo kar dve stranki obenem.

Prva je Puceljeva kmetijska stranka.

1. Ustanovil jo je dr. Žerjav in tudi denar je bil iz liberalnih kas. Namen dr. Žerjava je bil s pomočjo samostojnežev zasidrati se med kmeto ljudstvo. Samostojneži so šli na delo; zabavljali so čez gospodske liberalce (za kar so jih liberalci plačali stotisočih kronah) ter agitirali z avtonomijo.

2. Pridejo v ustavodajno skupščino. Tu niso več skrivali, da so bili najeti in plačani od liberalcev ter so z dr. Žerjavom vred soglasno glasovali za centralizem, ki je slovensko gospodarstvo oškodoval že za stotine milijonov, slovensko kulturo pa od visoke stopinje znižal na tisto pred 50 leti.

3. Ko je Pucelj kot minister okusil vladne sladkosti, za katere je kot pristen liberalcec posebno občutljiv, je odpovedal pokorščino do liberalcev ter se zapisal v srbsko zemljoradniško stranko, o kateri je trdno upal, da bo prišla do moči in z njo vred njegova strančica v Sloveniji. Če pa se pokori Žerjavu, potem je obsojen na večno brezpomembnost, zakaj dr. Žerjav ne trpi poleg sebe nobenega drugega voditelja. Žerjavovci očitajo samostojnežem nevhvaležnost.

4. Zemljoradniki pri volitvah propadejo. Puceljeve nade so uničene. Kaj pa sedaj? Pod Žerjava ne, zakaj ta ga bo uničil, s srbskimi zemljoradniki tudi ni nič! Zato se je g. Pucelj otresel Srbov ter se podal med — Hrvate. Seveda šele sedaj, ko je začutil, da Hrvatje znajo priti v vlado in z njim vred g. Pucelj. Da pa se v Sloveniji tudi nekoliko okrepi, se je združil s Prepeluhovimi monarhističnimi republikanci.

Kaj pa program? Program je postranskega pomena; program in načela se lahko menjajo kot srajca. In to srajco samostojneži prav pridno menjavajo. Najprvo avtonomisti (na jeziku), potem (po volitvah v ustavodajno skupščino) centralisti, nato srbski zemljoradniki, nato zopet avtonomisti in končno hrvatski radičevci.

Še bolj smešna je zgodovina Prepeluhove »stranke«.

1. Prepeluh je bil najprvo socialist. Tudi hud Jugoslovan.

2. Potem se je približal SLS ter bil pripravljen vstopiti v stranko. Izdajal je Avtonomista, bil najhujši Slovenec in federalist. Ubogega Pucelja si je prav mnogokrat zelo hudo privoščil. Hudo je hvalil SLS.

3. Pri SLS se mu ni posrečilo. Ustanovil je svojo stranko se pridružil radičevcem ter postal tako zagrizen republikanec, da je »Avtonomista« izpremenil v »Slov. republikanec«. Na SLS, ki jo je preje povzdigoval, je pljuval kot zna samo še pristen žerjavovec.

4. Radičeva republika se izpremeni v najudanejšo monarhijo. Ubogi Prepeluh, če hoče kaj doseči zase, mora seveda za njimi.

Kaj pa program? Program je srajca, ki se lahko menja. In zakaj bi je ne menjal g. Prepeluh, posebno če je strgana.

* * *

Tako so prišli skupaj to nedeljo v Ljubljani: hrvatski radičevci, samostojneži in prepeluhovci. In so se zedinili: za sporazum med jugoslovanskimi plemeni. Bog ve, če je Prepeluh pozabil na slovenski narod?

Žerjavova »Domovina« pa milo joka za izgubljenimi ovčicami. Zakaj liberalna stranka ima samo dva poslanca v Sloveniji in še ta dva si je priborila z vnebovpijočimi nasilji ter goljufijami pri agitaciji ter z milijonskimi svotami. Če pri prihodnjih volitvah ne bo več vladnih jasli, se zna primeriti, da niti dveh ne bo več. Zato so solze brezverske »Domovine« docela upravičene.

Zakon o poljedelskih kreditih.

Kulovčev načrt poslabšal Miletić.

Znana stvar je, da kmet ne prenese, kadar mora jemati posojilo visokih obresti. Zato so napredne države, zlasti Nemčija in Francija skušale iti kmetu s tem na roko, da mu preskrbe poceni kredit (posojilo). Pri nas so to nalogo izvrševale naše Raifeisnove hranilnice in posojilnice, niso pa imele od države nikake pomoči, četudi je celo v naši sedajni ustavi, — kakor jo tudi mi smatramo za malo dobro —, izrecno rečeno, da se mora zadružništvo podpirati. Ko je tedaj nastopila Davidovič-Koroščeva vlada, je dal dr. Kulovec kot minister za poljedelstvo izdelati načrt, po katerem bi se pomagalo zadrugam, da morejo dati kmetu posojilo po kolikor mogoče nizkih obrestih in da dobe posojilo tudi na daljšo dobo. Ko je padla Davidovičeva vlada, — po čigavi zaslugi, vsi vemo —, je tudi ta načrt zaenkrat padel v vodo.

Sedanji kmetijski minister Krsta Miletić je te dni predložil zbornici nov načrt zakona o kmetijskem kreditu. Ta novi načrt je delan sicer na podlagi Kulovčevega, je pa bistveno poslabšan.

Glavne misli tega načrta so te-le: Po posameznih krajih se ustanove krajevne

zadruga za poljedelski kredit. Da se more ustanoviti taka zadruga, mora biti vsaj 20 članov, ki plačajo deleže po 100 dinarjev. V vsakem kraju sme biti samo ena taka zadruga. Tudi dosedanje zadruga se morejo pretvoriti v take krajevne zadruga, ako izpremenijo svoja pravila in se prilagode temu zakonu.

Naša država je razdeljena na 33 oblasti in v vsaki oblasti bi bila potem ena oblastna zadruga, katere članice bi bile predvsem goriimenovane krajevne zadruga in pa razne zadruga zveze ter kmetijska društva. Vplačati morajo članice delež 1000 Din.

Vse vodi v Belgradu direkcija za poljedelski kredit. Ta dobi od države sredstva, ki jih potem daje oblastnim zadrugam ali pa tudi posameznim krajevnim zadrugam. Kratkoročna posojila dobijo oblastne zadruga, dolgoročne pa tudi razne druge zadrugè.

Sredstva, ki jih da država na razpolago, so predvsem ta-le: 1. 500 milijonov dinarjev da država iz proračuna poljedelskega ministrstva in sicer vsako leto po 50 milijonov, 2. država da vsako leto 50 % čistega dobička razredne loterije.

Slabe strani tega zakona.

Kako je ta zakon potreben, ve vsakdo, kdor pozna naše kmetijske razmere. Toda, kakor že zgoraj rečeno, je ta zakon zelo poslabšana izdaja onega načrta, ki je bil narejen pod Kulovcem. Najslabša stran tega načrta je, da napravlja vse odvisno od vlade. Direkcija za poljedelski kredit ima odbor, katerega vsi člani so imenovani na predlog poljedelskega ministra. Tudi upravni odbor oblastnih zadrug je v veliki meri odvisen od ministrstva, ker tudi tja imenuje poljedelski minister dva člana. Na vseh straneh se borimo proti centralizmu, ta zakon hoče pa celo naše zadruga napraviti odvisne od Belgrada.

Druga velika napaka je, da se hoče naše dosedanje zadružništvo pravzaprav odriniti. Mi imamo vzorno delujoče hranilnice in posojilnice in ni nobenega razloga, da bi jih morali po vladni želji izpreminjati. Pravtako imamo zadruga zveze, ki skrbe za revizijo zadrug in ne rabimo kar 33 novih oblastnih zadrug, katere bi nekako izpodrivale naše zadruga zveze. S tem v zvezi je tretja velika napaka, da je vse v rokah vlade in s tem uradništva. Povsod se borimo proti temu, da je preveč uradništva, da preveč stane, tu pa se nanekrat ustanavlja cela vrsta novih uradniških mest. Samo direktorjev bi bilo 33! Bati se je, da bodo vsi krediti, ki jih bo dala država, šli v veliki meri za vzdrževanje novega uradništva. Vsi dobri nameni, ki jih je imela Korošec-Davidovičeva vlada, bodo s tem pokopani.

Ta zakon je predložila vlada, v kateri so tudi naši samostojni demokratje. Demokracija pomeni: vlado ljudstva, naši demokratje — in gotovo je, da bosta Žerjav in Pivko sveto glasovala za vladni načrt — pa so za povečanje uradniške komande in za razmetavanje ljudskega denarja za nepotrebne nove direktorje. Ta načrt je najboljše spričevalo, da nosi demokratska stranka celo v svojem naslovu besedo, ki kaže vso njeno hinavščino.

NOVICAR

d »Gruda«, glasilo samostojnih kmet-skih fantov in deklet, nadaljuje članek o človeški vesti, v katerem taji, kakor smo zadnjič omenili, neumrljivost duše. V letošnji četrti številki spet zametuje potrebo vere. — Kadar bodo samostojnejši hinavsko trdili, da niso proti veri, spomnite jih, da njihov list prinaša članke, ki taje verske resnice. Krščanski starši morajo vedeti, kaj je njihova dolžnost, če zaide tak list v njihovo družino.

d Pohujševalci se vesele. Žerjavova »Domovina« trdi, da prodajo knjigotržci tistih umazanih romanov, ki jih »Domovina« priporoča, vedno več. Pravi, da zato, ker so ljudje radovedni, kaj je v njih takega, da »Domoljub« proti njim piše. Vemo, da je ljudska radovednost velika in da se bo vedno dobilo ljudi, ki raje berejo kaj umazanega, kakor kaj poštenega, vemo pa sedaj tudi, da se ti umazanci zbirajo okrog »Domovine« in da jim ta list načeljuje.

d Gonja proti škofu. Zadnjih 14 dni so liberalni časopisi cele strani namazali o ljubljanskem škofu in njegovih veleposestvih. Mi smo v »Domoljubu« že dovolj jasno povedali, kaj Slovenska ljudska stranka misli o veleposestvih, o svetnih in cerkvenih. Kdor je dobre volje, to razume. Zakaj so pa liberalci ravno sedaj toliko pisali o škofu? Ker bi radi zakrili sami svoja početja. Tolikokrat imenovana afera Thurn-Taxis, kjer se gre za neprimerno večja posestva kakor je Gornji grad, še danes ni razčiščena. Pribičevičevskega ministra Lukiniča poziva zagrebški »Obzor«, naj toži, pa o kaki tožbi gospoda ministra noče biti ne sluha ne duha. Velika posestva Lamazanova v Kokri na Gorenjskem so prešla v roke naših vodilnih liberalcev in ti seveda nočejo ničesar slišati o delitvi. Da bi vse to zakrili, je bilo treba krika in vika proti škofu. In liberalci, ki »Jutru« vse verjamejo, so bili vsi srečni ter pozabili na veleposestva liberalnih magnatov.

d Slovenski romarji v Rim se odpeljejo iz Slovenije v torek dne 26. maja. V Rimu bodo sprejeti od sv. Očeta skupno s Hrvati na binkoštno soboto. Iz Rima pridejo v soboto 6. junija. Vseh slovenskih romarjev je priglašanih 527.

d 6 milijonov dinarjev je odobrilo gradbeno ministrstvo za popravo cest v Sloveniji in Hrvatski. S tem se seveda ne bo dalo dosti doseči, ker je država samo slovenskim cestnim odborom toliko dolžna.

d Stari stanovanjski zakon velja še do 15. t. m.

Ia. Amerika

se imenuje lina rujava kotenina, izdelana iz najboljšega ameriškega bombaža. — Po trikratnem pranju postane snežno bela. V zalogi pri A. & E. SKABERNE — Ljubljana, Mestni trg 10.

d Cigani v ljubljanski okolici so na sumu, da pridne krajejo. Ljudje naj pazijo na svoje hleve in svinjake.

d Prodajanje deklet. V Belgradu so zaprli Mažara, ki je z denarjem in lepimi obljubami izvajal dekleta ter jih oddajal v javne hiše. Naša dekleta, ki iščejo službe v Belgradu ali v Zagrebu, opozarjamo, naj se nikdar ne spuščajo v pogovor s takimi sumljivimi Alči, ki lepo govore in obljubujejo gradove v oblakih.

d V zadnjem deževju so vode zelo narastle. Drava pri Osjeku je poltretji meter višje od normalne višine. Ljudje so zapustili svoja bivališča.

d Prvi majnik so v Ljubljani obhajali socialisti, komunisti, orožniki in policaji pred Mestnim domom, krščansko delavstvo pa na Rožniku s sv. mašo. Pred mestnim domom se je opazalo, da je bilo orožnikov in policajev, ki so bili vsi dobro oboroženi, prav toliko kot socialistov in komunistov. Orožnike in policaje je poslal g. Baltič.

Ivana Kocmurja, ravnateljica okr. bolniške blagajne v Ljubljani so žerjavovci potisnili v Zagreb zato, da so pripravili korito za svojega pristaša.

d Prerod s prilogo »Zdravje«. Pravkar je izšla 5. številka tega lepega in prepotrebne lista. Vsebinska je bogata in raznovrstna, da ga ne bo nihče odložil, ne da bi tudi zase našel kaj posebno primernege. Združena sta dva lista, ki delata za treznost in zdravje, to je za posameznika ter celega naroda sploh. List izhaja mesečno ter stane letno samo 25 Din. List se sam prav toplo priporoča. Naroča se pri upravi v Ljubljani, Poljanski nasip 10.

d Za hrabro in zvesto službovanje v vojski so bili odlikovani s svetinjami sledeči redovi 4. bataljona 30. peš. polka: Pavel Rauch iz Podbrežij pri Črnomlju, Ivan Šute iz Brezovice, Franc Uštar iz Kamnika, Alojzij Bradač iz Dolge vasi pri Kočevju, Ignacij Mizerit iz Ljubljane.

d Umrl je v Spodnji Šiški ugleden trgovec g. Jernej Glavič, ki je zlasti veliko žrtvoval za šišensko podružnico sv. Jerneja.

d Zrtev nesrečnega zakona. V Ljubljani je skočila v Ljubljani ločena Angela Podržaj, ki je v zadnjem času živela v zelo nesrečnih razmerah.

d Ne zaupaj vsakomur! Strojni ključničar Leopold Ravbar je 28. aprila iz Slovenije dopotoval v Zagreb. Tam se mu je pridružil mlad človek in se mu ponudil, da mu razkaže Zagreb. Ravbar je ponudbo sprejel. Neznanec ga je odvedel v Maksimir, kjer ga je iznenada napadel in mu iztrgal uro z verižico in listnico, nato pa zbežal.

d Krepka Amerikanka. Neki njujorški poljedelski časopis je objavil sledeče, prav ameriškansko vprašanje: »Koliko je vredna v dobrem denarju žena svojemu možu?« Neka naročnica je odgovorila: »V teku tridesetih let svojega zakonskega življenja sem pripravila 235.425 kosil, spekla 33.190 kosov kruha, 5.930 pogač in 7.960 pastet.

Konservirala sem 1.550 steklenic sadja, vzredila 7.660 piščancev, napravila 5.450 funtov surovega masla, porabila 36.461 ur za pometanje, pomivanje in snaženje. Svoje delo cenim 115.485 dolarjev 50, a dobila nisem niti enega. Toda jaz še ljubim svojega moža in svoje otroke in se ne bi obotavljala vse to ponoviti zanje. — Ta krepka žena gotovo ni računala denarja, ampak krepkost.

d Nesreča. 57 letna užitarica Ivana Kocjan iz Štepanje vasi pri Ljubljani je najbrže v zmedenosti ponoči šla iz hiše ter padla v vodnjak na dvorišču. Zjutraj so mrtvo potegnili iz vodnjaka.

d Sam se je operiral. Kurjač Radoslav Kanjlovič v Belgradu je bolehal na želodcu. Imel je strašne bolečine in čutil je skozi kožo, da se mu je napravil tur. Zdravil se je z vsemi travami in zvesto izvrševal vse nasvete raznih boter, a zaman. Končno si je dal ostro nabrusiti nož, da se operira. V pondeljek zjutraj je sedel na stol, pripravil skledo za kri in svežo brisačo; nato je pogumno zarezal v kožo, kjer je čutil tvor in začel po rani bezati, da bi došel do tvora. Kri je curkoma lila iz rane in kmalu se je samouki kirurg onesveščen zvrnil po tleh. Našli so ga in odpeljali v bolnišnico, kjer upajo, da kljub težki poškodbi ozdravi.

d Iz ječe v Cetinju je pobegnil znani črnogorski hajduk dr. Vukašin Marković. Na velikonočno nedeljo zjutraj je strl vrata v ječi, prišel na hodnik, nato splezal na tri metre visok zid, ki obkroža ječo, z močnim glasom zaklical: »Kristus je vstal,« se na to spustil v globino ter neznan kam pobegnil.

d Vlom v poštni urad. V poštni urad v Strazišču pri Kranju so prejšnji teden vlomili tatovi na podoben način kot svoj čas v Kranju. Odnegli so ročno blagajno, v kateri je bilo za 8000 Din poštne znamke ter 4100 Din denarja. O vlomilcih ni sledu.

d Morilec so našli. Na velikonočno jutro l. 1921 je na prigovarjanje Marije Krekove neki Alič iz zasede ustrelil njenegega moža. Morilec je pobegnil v Italijo, kjer je živel skrit v gozdih kot drvar, Krekova pa je bila obsojena na 20 let ječe in je sedaj v Begunjah. Italjski orožniki so Aliča iztaknili in ga izročili našim oblastem. Pri prihodnji poroti ga bo doletela usoda njegove ljubimke.

d V Gradaščico pri Trnovem v Ljubljani je padel in utonil delavec pri Strojnih tovarnah in livarnah Banovec.

d Bogat plen. Med vožnjo z Dunaja v Trst je bilo nekemu češkemu trgovcu ukradenih 30.000 dolarjev t. j. skoro dva milijona dinarjev.

d Vlom v Grosupljem. Vlomljeno je bilo v trgovini Vinka Nareta v Grosupljem. Vlomilci so odnesli manufakture za 20 tisoč dinarjev. Napravili so v trgovini tudi mnogo škode na opravi.

d Ponarejevalce 100 dinarskih bankovcev so zaprli v Žombolju. Ponarejali so tako dobro, da se ponarejeni bankovci ne ločijo od pravih. Spravili so v promet pol milijona dinarjev.

d Saharinske tihotapee so aretirali na gorenjski progi ter jim odvzeli za 100 tisoč dinarjev saharina.

MED BRATI IN SESTRAMI.

Vstoličenje novega župnika v Barkovljah. V Barkovljah so vstolili novega župnika g. Luigi Salvadorija. Novi župnik je prvi italijanski župnik v barkovljanski fari. Studiral je v Gorici, kaplanoval pa je v Trstu.

Semenišče na Reki. Italijanska vlada je dovolila finančnemu ministru 600.000 lir, da kupi poslopje za duhovniško semenišče na Reki.

Kmetijski tečaj v Biljah in Renčah. Kmetijski urad iz Gorice je priredil v Biljah in Renčah kmetijski tečaj, ki se ga je vdeležilo veliko število kmetov in njihovih sinov. Poleg kmetijskih predavanj so se vršila tudi predavanja iz italijanskega jezika.

Bakreni novci se vzamejo iz prometa. Letos se vzamejo iz prometa bakreni novci po 5 in 10 stotink. Državni uradi jih bodo sprejemali še do 30. junija.

Nove zgradbe v Gorici. V Gorici bodo zgradili bolnišnico s 400 posteljami, dalje zavod za zdravljenje na pljučih bolnih, ki bo imel 100 postelj in norišnico s 300 posteljami. Zgradili bodo tudi novo poslopje za realko in napravili cestno železnico v št. Peter in Ločnik.

VOJAŠKE ZADEVE.

Kateri davki se vpoštevajo pri vojaških oprostitvah? Na mnoga tozadevna vprašanja sporočamo, da se pri določitvi skrajšanega roka vpoštevajo le neposredni davki, ki je v Sloveniji: zemljiški davki, hišnorazredni davki, hišna najmarita, dohodnina in rentnina.

Vprašanje: Sem letnik 1905 in pojdem tedaj letos na nabor. Imam očeta, ki je star 55 let in 14 letno sestro. Brata nimam nobenega. Neposrednih davkov plačujemo 20 Din. Ali imam pravico do oprostitve vojaške službe in kakšne listine si moram preskrbeti za nabor? J. R. R.

Odgovor: Do oprostitve nimate pravice, ker nimate pogojev, ki jih zakon zahteva za oprostitve. Pač pa boste kot edinec služili skrajšan rok. O listinah, ki si naj jih vsak nabornik preskrbi, smo že večkrat pisali. Vi boste rabili predvsem rodbinski list. Če pa je rekrutni spisek pravilno sestavljen, — za to ste se morali brigati in dati županu potrebne podatke —, pa sploh ne bo treba nobenih listin.

Vprašanje: Moj brat je bil vpoklican v jeseni leta 1914. in je bil l. 1915. odpuščen kot invalid ter dobiva še danes vojaško podporo. Pred njim so služili trije bratje polni rok in za njim, t. j. med bratom invalidom in menoj, ki sem šesti, je tudi eden služil polni rok. Jaz pridem letos na nabor: kakšen rok mi bo določen. J. N. S.

Odgovor: V smislu vojaškega zakona služi skrajšan rok tretji član družine, ako sta dva pred njim po vrsti služila polni rok. Za tem tretjim morata zopet dva služiti polni rok, da dobi naslednji, t. j. šesti skrajšan rok. Vi boste pač morali služiti polni rok, ker se za brata invalida, ki je služil le eno leto, ne more smatrati, da je služil polni rok in je tedaj neposredno pred Vami je en sam družinski član služil polni rok.

Vprašanje. Rojen sem l. 1899. V Avstriji nisem služil, v Jugoslaviji pa 5 mesecev. Sedaj sem privremeno nesposoben. Ali bom moral še letos na nabor? Ali bom moral v slučaju moje sposobnosti služiti še polni rok, čeprav bom že 26 let star? Ali bo letnik 1899 že odpuščen ali ne? J. R. M.

Odgovor. Letnik 1899 ne pride več na redni nabor. Vsi tisti pa, ki do 25 leta starosti niso potrjeni, bodo z 31. letom starosti poklicani na ponovni pregled in nato bodo v slučaju sposobnosti razporejeni v posamezne edinice. V stalnem kadru jim pa ne bo treba služiti.

Vprašanje. Rojen sem l. 1905. Oče je 48 let star in ni služil ne v Avstriji in ne v Jugoslaviji. Brat pa je služil kot prostovoljec 6 let, nakar je umrl. Sedaj sem edinec in hranitelj staršev in ene sestre. Davka ne plačujemo niti 10 Din. Ali bom oproščen? P. L. T.

Odgovor. Ker imate še očeta, ki ga zdravniška komisija pri 48. letih starosti gotovo ne bo spoznala za popolnoma nesposobnega, se v smislu zakona ne smatrate za hranilca in tedaj ne boste oproščen.

Vprašanje. Moj sin je rojen 1904 in je bil letos vpoklican na polni rok. Oče je bil vpoklican 1914. leta in je v vojni padel. Starejši sin (rojen 1898 l.) je služil v Avstriji tri mesece in v Jugoslaviji tudi tri mesece. Ali bi bila prošnja za skrajšan rok drugega sina uspešna. P. A. S.

Odgovor. Vaš drugi sin nima pravice do skrajšanega roka in bi bila tedaj tozadevna prošnja brezuspešna.

Vprašanje. Rojen sem leta 1904 in pojdem letos drugič na nabor. Imam starše in tri sestre. Oče je služil v Avstriji aktivno in je star 54 let ter je slep na levem očesu. Davka plačujemo 6 Din. Ali imam pravico do oprostitve? Ali moram zopet vse spiske vzeti s seboj k naboru, kakor lani? I. K. D.

Odgovor. Ker zdravniška komisija očeta samo radi očesa najbrž ne bo spoznala za nesposobnega, imate pravico do oprostitve, pač pa boste kot edinec služili skrajšan rok.

Vprašanje. Jaz sem star 60 let, imam posestvo, pet sinov in pet hčera. Služil sem v a.-o. vojski polni rok in 18 mesecev v vojni. Starejši sin je služil od leta 1915. do 1928. in je invalid. Drugi sin je radi pokvarjene roke vojaščine popolnoma oproščen. Tretji sin pojde letos na nabor, ostala dva pa še nista 17 let stara. Od hčera je samo ena doma, ostale so omožene. Ali ima moj tretji sin pravico do skrajšanega roka? T. J. C.

Odgovor. Nima pravice do skrajšanega roka iz razlogov, ki smo jih navedli v odgovoru na prejšnje vprašanje. Če bi bil tudi drugi sin služil polni rok, tedaj bi imel tretji skrajšan rok. Tako je pa to ugodnost izrabil že drugi sin, ki je oproščen; če bi bil pa drugi potrjen, bi pa služil on skrajšan rok.

Vprašanje. Rojen sem leta 1905. Prvi brat je služil 1 leto, drugi pa 18 mesecev. Ali imam pravico do skrajšanega roka. I. I. Z.

Odgovor. Nimate pravice do skrajšanega roka, in to iz enakih razlogov, kakor so navedeni v predhodnih odgovorih.

Hindenburg — vrhovni komandant nemške vojske — predsednik Nemčije. Kakor smo že na kratko poročali je bil pri volitvah dne 26. aprila izvoljen za predsednika nemške države — Hindenburg, bivši vrhovni poveljnik nemške armade. Ta izvolitev je kljub temu, da so jo poznavalci nemških razmer pričakovali, presenetila svet. S Hindenburgom so namreč zmagale v Nemčiji tiste stranke, ki bi rade odpravile republiko, obnovile cesarstvo in zopet poklicale na prestol bivšega cesarja Viljema, ki živi v pregnanstvu na Nizozemskem. S Hindenburgovo zmago se je ojačila v Nemčiji želja po maščevanju nad Francozi, želja po novi vojni. Ni čuda, da so se Hindenburgove zmage najbolj ustrašili Francozi, ki so zadnja leta neusmiljeno pritiskali na Nemčijo in brezobzirno iztirjevali vojno odškodnino. Dobro vedo namreč, da so si s tem nakopali pri Nemcih smrtno sovražnike, ki bodo porabili prvo ugodno priliko, da jim povrnejo milo za drago. Manj boječi so Angleži in Amerikanci, ki mislijo, da Hindenburg ne bo napravil kakšnih neprimernih korakov in s tem izzval novo svetovno vojno. Pri volitvah je dobil Hindenburg 14.639.399 glasov, dr. Marx, ki je bil kandidat republikanskih strank, je dobil 13.752.640 glasov in komunist Thaelman 1.931.591; tedaj so pravzaprav le komunisti, ki so postavili lastnega kandidata le zato, da se preštejejo, pripomogli Hindenburgu do zmage.

V Bolgariji še vedno ni miru. Vlada, ki je z brezobzirno krutostjo nastopila proti zemljoradnikom in komunistom, jih še ni mogla ukrotiti. Dan na dan se dogajajo novi poboji med vladnimi četami in nasprotniki. Tako je v neki hiši v Sofiji trajal boj med revolucionarji, ki so se zaprli vanjo, in žandarji 24 ur in je bilo na obeh straneh precej ubitih. Tudi v Ruščuku je prišlo do boja med vojniki in uporniki ter je bilo mnogo žrtev. Velesile so dovolile Bolgariji, da poveča vojsko za deset tisoč mož. Tako bo Cankov lahko še bolj pobijal svoje nasprotnike.

Tudi Francozi preganjajo komuniste. Francoške oblasti so prišle z veliko vneto preganjanju komuniste. Izvršili so mnogo preiskav in jih več zaprli. Baje so celo pri državnih uradnikih našli načrte, kako bi v slučaju komunistovske revolucije izročili brzozjav, telefon, vojaštvo in druge državne naprave komunistom.

Varno naložite svoj denar v
Vzajemni posojilnici
 v Ljubljani, poleg hotela 'Union'.
Obrestovanje najugodnejše.
 Posojila proti vknjižbi na posestva, proti poroštvu i. t. d.

POLITIČNI ZAPISKI

p Izpopolnjena vlada. Ker mnogo ministrskih mest v dosedanji vladi ni bilo zasedenih, je predložil Pašić kralju kandidate za ostala mesta. Pri tem so samostojni demokrati izgubili eno ministristvo. Ta vlada je samo prehodna, ker se še vedno nadaljujejo razgovori z radičevci za vstop v vlado in ker na drugi strani želi kralj koncentracijsko vlado, katere naloga bi bila izpeljati revizijo ustave. Pašić pa s tem ni povsem zadovoljen, zlasti, ker ga Pribičević neprestano prepričuje, da je tako dobro, kot je sedaj. Radičevci zahtevajo kot pogoj za vstop v vlado, da se mora Pribičević odstraniti iz vlade. Zato Pribičevića in Žerjava močno skrbi, kaj bo in skušata razgovore z radičevci zavlačevati.

p Prince Jurij. Prince Jurij je prvi sin pok. kralja Petra in bil kot tak prestolonaslednik. Radi agitacije proti zasedbi Bosne od strani Avstrije pa je Avstrija svoj čas prisilila Srbijo, da je morala Juriju vzeti prestolonasledstvo in je prišel na njegovo mesto drugi sin Petrov, sedanji kralj Aleksander. Kraljevič Jurij je živel dalje časa v Parizu, v zadnjem času pa v Belgradu. Sedaj pa ga je vlada, kakor izjavlja v svojem poročilu, postavila pod stalno zdravniško nadzorstvo in bo prince Jurij najbrže moral živeti na državnem posestvu v Beljah. — Istočasno so se vršile velike policijske preiskave pri belgrajskih republikanskih voditeljih, s katerimi je prince Jurij veliko občeval. Zaplenili so veliko Jurijevih pisem in rokopisov.

p »Domovina« in davki. Ker sta Žerjav in Pivko glasovala za nove davke, je »Domovina« v veliki zadregi. Rada bi svojega dušnega očeta izgovorila. Brihtna glava si izmislila, da gre velik del novih davkov za dolgove, ki jih je napravila Davidovičeva vlada, previdno pa seveda zamolči, kateri bi bili taki dolgovi Davidovičeve vlade. Dobro namreč ve, da se kaj pametnega ne da kar izmisliti. Potem pa pove eno prav dobro. Pravi, da ne bi bilo treba novih davkov, če bi bila država že urejena. Priznati moramo, da smo tudi mi tega mnenja, da bi se dalo znižati marsikatero davke, če bi bila država urejena. Toda urejujejo našo Jugoslavijo ravno radikali in demokratje in zato, ker jo ti »urejujejo«, je tako »sijajno« urejena. Sedaj jo dr. Žerjav že urejuje tudi od začetka novembra in jo bo še urejeval, dokler se bi dalo na stroške ljudstva. Precejšen »jurček« mora biti, kdor še nasede Žerjavovi »Domovini«.

p Po istem vzorcu. Ko so v Nemčiji volili predsednika, so svobodomiselnici agitirali proti katoliškemu kandidatu Marxu z izmišljenimi izjavami sv. očeta — prav tako kot pri nas liberalci, ki so na najlažnjejši način izrabljali vero, cerkev in papeža s kardinali vred za svojo politično agitacijo.

SIROM · DOMOVINE

IZ RIBNICE.

(Naše ceste.)

Nekdo se je v Domoljubu, št. 16, str. 136 obregnil ob cestni odbor, češ, da premalo skrbi za ceste; posebej še zbadá kolodvorsko cesto. Res je, da so ceste slabe, toda ne samo v Ribnici, ampak po celi Sloveniji. Ravno kolodvorska cesta in pa po trgu je bila pa že pred velikonočnimi prazniki posuta, kolikor dopuščajo denarna sredstva. Da so pa ta jako majhna, je dopisniku lahko dobro znano, ker tudi on ve, da država že od l. 1922. naprej ne daje dolžnih 2/3 prispevkov, tako da znaša ta dolg cestnim odborom že do 15 milijonov. Trgovci pa, med katerimi je mogoče tudi g. dopisnik, se na vse načine izvijajo, kako bi manje plačali in ne malo se jih je dalo že rajši rubiti radi prispevka po § 22. Torej g. dopisnik! Ako hočete, da Vam ne bo treba nikoli po naših cestah blata gaziti, skrbite, da nam da ljubi Bog vedno ugodno vreme, ali pa finančni minister v Belgradu dolžne milijone. Ako tega nezmorete, potem seve ni druge pomoči, kakor da cestni odbor že itak skoro previsoke naklade še zviša, ali pa vpelje kuluk; mislim pa, da ni prvo ni drugo vam ne bo ugajalo. — Tudi ni dopisniku polvolji, ker je načelnik cest. odbora v Sodražici. Znano Vam je, da je bil pred njim v trgu Ribnici. Zakaj pa je odložil čast načelnika in zapustil ceste v ne baš rožnatem stanu? Ni zamere drugim ribniškim odbornikom, ker ni hotel nobeden popravljati zamujenega za njim. Sedanji načelnik pa, kar moram resnici na ljubo povedati, dasi nisem Sodražan, je prevzel razdrapano gospodarstvo ter ga uredil, da bi ga v danih razmerah nobeden ne mogel boljše, tudi ne dopisnik sam. Kar se tiče 100 dinarske takse od vagona, povem dopisniku

toliko, da še noben trgovec ni plačal polnih 100 dinarjev, ampak manj, mnogi komaj polovico in tudi manj, ker jim je odsek 3 mož, ki je pooblaščen od odbora, vsakemu imenovano takso znižal po razmerah obrabe ceste. — Da, da g. dopisnik, ni lepo zabavljati in metati polena pod noge ljudem, ki veliko žrtvujejo za javnost, zlasti ne še svojim lastnim pristašem. Da ste oni dopis poslali nam v nasprotnem »Jutru« ali »Domovini«, mislite, da bi Vam bil odgovoril! Kaj še! Toda, ker ste dali to v Domoljuba, kateri si misli, da ste tudi vi pristaše te stranke, moram pripadam jaz že, kar politično živim, zato to tembolj boli. — Cest. odbornik.

IZ IHANA.

(Po odhodu g. župnika.)

V četrtek se je poslovil od nas gospod župnik Alojzij Zelezny skoraj petnajstletnem pastirovanju. Vsa župnija žaluje po njem, če izvemamo nekaj hujskačev, ki so mu nasprotovali ves čas njegovega bivanja v Ihanu. Raztrsoili so razne nesramne laži, da bi mu s tem kradli čast in zaupanje njegovih župljanov. A vsi, ki pošteno mislijo in pošteno delajo, so cenili gospoda župnika kot blagega in velikodušnega moža, ki je pomagal, kjer je le mogel, bil prijazen v vsakomur in odpustil in pozabil vsako žalitev. Svake stanovske dolžnosti je izvrševal vzorno natančno in upravljal župnijo kar najbolje. Zadnjo nedeljo pred svojim odhodom se je poslovil raz lece od svojih župljanov. Tu se je pokazalo, kako so ljudje ljubili in spoštovali svojega župnika; glasen jok je odmeval po cerkvi. V srečo vseh dobrih Ihancev bo ostal njegov spomin neizbrisen. V novi župniji pa želimo gospodu župniku obilo uspehov in blagoslova iz nebes.

NAZNAMILA

n Šmartno pri Litiji. V nedeljo 10. maja t. l. se bo vršil v mali društveni dvorani občeni zbor Kmetске zveze, na katerem bo poleg drugih poročil tudi volitev novega odbora ter zaupnikov SLS. Člani Kmetске zveze in SLS se polnoštevilno udeležite! — Odbor.

n Predelana Finigarjeva drama »Naša kric se na splošno željo občinstva ponovi v nedeljo dne 17. maja ob sedmih zvečer v Ljudskem domu v Št. Vidu nad Ljubljano. Ker je s to predstavo tudi zaključena pomladna sezona na našem odru, prosimo, da si vstopnice pravočasno oskrbite. Vstopnice se od 7. maja naprej prodajajo pri Kautmanu v Št. Vidu. Da je igra splošno priljubljena, pričá zadnja udeležba. — Odbor.

n Moravče. Orlovski odsek in orliški krožek v Moravčah najvljudneje vabita k svoji akademiji, ki jo priredita dne 10. maja ob 3 popoldne v dvorani Ljudskega doma. Sporedi bo jako pester. Poleg pozdravnega nagovora in ubranega petja bo nekaj telovadnih točk s spremljevanjem harmonija in par izbranih deklamacij. Kot zaključek bo pa enodejanka »Ribičeva hči«, igra s petjem.

n Romarjem iz dekanije Cerknica na Brezje in Bled 10. in 11. maja. Do 1. maja je priglášanih 751 oseb. Vsak priglášenec dobi pri svojem župniku izkaznico, ki naj jo sam izpolni, podpiše pa g. župnik. Vozni red našega vlaka (zadaj na izkaznici) si oglejte in pazite, da kje vlaka ne zamudite! Na drugih vlakih bi morali sami plačati celo karto! Kdor ne more iti, naj proda izkaznico drugemu, vodstvo nikomur ne vrne denarja. Na Rakeku (postaja) morajo udeleženci iz vsake župnije, v vrsto postavljeni in prešteti, z izkaznico v roki, biti ob 11. uri 30 minut 10. maja popoldne (vlak odide ob 12. uri). V cerkvi na Rakeku bo ob 10.15 uri s. v. maša za tiste, ki bi doma ne mogli biti. Na Planini vlak stoji 1 minuto. Kdor bi izgubil izkaznico, naj prosí g. župnika za novo potrdilo, ki izgubljeno

preklicuje (z navedbo številke). Ne pozabite, da ste romarji! Nad vse prijetno bo naše potovanje, če bo red in disciplina. Gg. voditelji s svojimi reditelji naj imajo zlasti na Rakeku gotovo svoje farane do 11.45 ure urejene! — Za vodstvo: J. Hafner, župnik.

VSAKA PERICA HVALI ZLATOROG MILO!

ZLATOROG

Naprodaj hiša z gostilno, trgovino in nekaj zemljišča, v dobrem stanju na Dolenjskem, blizu farne cerkve. Cena 50.000 Din. Naslov v upravi lista pod 2854.

GOSPODAR

Gnojilni preizkusi pri okopavinah.

Koruza, krompir in krmska pesa potrebujejo za svoj razvoj precej dušika. To nam jasno dokazujejo neštevilni preizkusi izvedeni v drugih deželah, pa tudi pri nas. Tako nam kažejo oni, ki jih je v minolem letu v Sloveniji izvedla Poddelegacija proizvajalcev čilskega solitra sledeče uspehe: Koruza, pognojena na parceli od 100 četvornih metrov s 2½ kg čilskega solitra, je vrgla večji pridelek od 5 kg zrnja in 7 kg koruznice. Če računamo čilski soliter po 5 Din, koruzo po 3 Din in koruznico po pol dinarja za kilogram, nam je to gnojenje doneslo na hektar 450 Din čistega dobička (na oral 256 Din). — Krompir je dal še boljši uspeh, kajti na hektar se je pridelalo povprečno za 3100 kg več krompirja z enako množino čil. solitra. Računamo ceno krompirju po 1 Din za kilogram, smo dosegli čisti dobiček od 1850 Din na hektar (1054 Din na oral). — Krmska pesa je še najbolj hvaležna za dušik, kajti s čilskim solitrom doseženi večji pridelek je znašal 4120 kg pese na hektar. Računano ceno pesi samo po ¾ Din za kilogram, dobimo večji izkupiček od 3090 Din. Čisti dobiček pa je znašal 1840 Din na hektar (1044 na oral).

Ti kratki podatki naj zadostujejo kot dokaz učinkovitosti in dobičkanosti gnojenja s čilskim solitrom pri okopavinah. Gnojenje s čilskim solitrom je tudi kaj priprosto, ker se ga potrosi pri prvem okopavanju kar po vrhu zasajenega zemljišča. — Tudi letos se bodo ti preizkusi nadaljevali in dobi vsak, kdor se prijavi za eno ali drugo rastlino, za posamezen preizkus po 2½ kg čilskega solitra brezplačno. Ob enem prejme tudi navodilo, kako je z njim gojiti. Zavezati se pa mora po posebni prijavnici, da bo preizkus natančno po navodilih izvršil in o uspehih semkaj poročal. Za te preizkuse se je čimprej prijavit. Pod-

delegaciji proizvajalcev čilskega solitra v Ljubljani, Gruberjevo nabrežje 16.

Gospodarska obvestila.

DENAR.

g Vrednost denarja 5. t. m. Naš dinar v Curihu je v minolem tednu nekoliko porastel ter notiral Din 8.35. Temu primerno so tuje valute na domačih borzah deloma nazadovale razven funta, ki se je okrepčal. Plačevalo se je: 1 funt šterling 300 Din, 1 dolar 62 Din, 1 zlata marka 14.75 Din, 1 avstrijski šiling 8.72 Din, 1 švicarski frank 12 Din, 1 franc. frank 3.20 Din, 1 lira 2.54 Din, 1 češka krona 1.84 Din, 1 bolgarsk lev 0.44, 1 romunski lej 0.28. Za 1 dinar se je dobilo 1140 mažarskih kron.

CENE.

g Ljubljanska blagovna borza. Pšenica ameriška Roscé postavljena v Ljubljano 460 Din, manitoba 465 Din, avstralska 465 Din. Koruza robata 210 Din. Oves makedonski 330 Din, otrobi pšenični debeli, 220 Din, drobni 190 Din; fižol ribničan 275 Din.

g Inozemska pšenica na našem tržišču. Vojvodinski mlini si v zadnjem času nabavljajo ameriško pšenico, ki je mnogo cenejša nego domača, je pa skoraj enake kakovosti kot ta. Nekateri sicer trdijo, da vrže več otrobi nego domača, toda vzlic temu vpliva nizka cena na nabavo tega blaga. Domače pšenice je malo več, vsled tega je v ceni precej čvrsta. Celo mažarska pšenica se uvaža k nam, ki ima sicer iste cene kakor domača, a je boljše kakovosti.

g Lesno tržišče. Hlodi na nakladalni postaji so se plačevali: hrastovi 650 Din, smrekovi in jelovi 230 Din, cerovi 18 Din. Postavljeni na mejo so se cenili: remeljni monte 625 Din, trami monte 380 Din, hrastovi frizi 1380 Din, bukova drva 25 Din, bukovo oglje 114 Din.

g Cene umetnih gnojil. Za 100 kg raznih umetnih gnojil se plačujejo: Amonijev

sulfat 650 Din, apnov duših 320 Din, čilski soliter 475 Din, kalijeve sol 160 Din, kostni superfosfat 150 Din, mavec za gnojenje 50 Din, razklesjena kostna moka 190 Din, rudninski superfosfat 90 Din, surova kostna moka 140 Din, Tomaževa žlindra 140 Din.

g Vinogradniške potrebščine. Modragalica se prodaja od Din 7.50 do 8.—, žveplo dvojno rafinirano Din 3.25; žvepleni trakovi na azbestu po 16 Din za kg. Enokarbon 65 Din za kg; gumijeve vezi za cepljenje trt po 160 Din za kg, salojidin po 5 Din kg, sulikoš v steklenicah po 50 gramov 18 Din, po 100 gr 30 Din, zavitki v prahu po 25 gr Din 6.75, po 50 gr 11 Din.

ZIVINA.

g Ljubljanski živinski sejem 2. t. m. Za kg žive teže se je plačevalo: voli debeli Din 10.25—10.50, voli rejeni Din 9.50—10, vpreženi voli Din 8.50—9.50, krave rejene 7—8 Din, krave klobasarice Din 4.50—6, teleta debela Din 9 do 9.50, teleta težja debela Din 14—15, teleta lažja rejena Din 13 do 13.50, teleta zaklana Din 18 do 19, prašiči peršutarji Din 14.50 do 15, prašiči debeli Din 15.50 do 16.25, banaški špeharji Din 16 do 16.50, prašiči zaklani Din 17 do 19. — Cene pri goveji živini in teletih so ostale neizpremenjene. Le za debelimi prašiči je več povpraševanja in se to blago sedaj lažje prodaja. Kakor je pričakovati, bodo ostale cene tudi naprej neizpremenjene.

Kje je tretji napadalec?

Da, tudi Vi kupite blago za obleke in perilo najceneje pri

TEKSTILBAZAR-U
Ljubljana, Krekov trg 10/I.

— Cenike pošiljamo na zahtevo zastonj! —

Vsako sredo in soboto velika prodaja ostankov po skoro polovični ceni.

Zadružna gospodarska banka d. d.

Telefon št. 57 in 470.

Ljubljana, Miklošičeva cesta 10

Brzovav.: Gospobanka.

Račun poštnege čekovnega urada za Slovenijo št. 11.545

v lastni palači (vis à vis hotela „Union“).

Račun poštnege čekovnega urada v Zagrebu št. 39.080

Podružnice: Celje, Djakovo, Maribor, Novi Sad, Sarajevo, Sombor, Split, Šibenik. Ekspozitura: Bled.

Kapital in rezerve skupno nad K 60,000.000.—, vloge nad K 600,000.000.—.

Daje trgovske kredite, eskomptira menice, lombardira vrednostne papirje, daje v najem jeklene shrambe za vrednote, kupuje in prodaja kar najbolje tuje valute in devize, sprejema vloge na tekočem računu in na vložne knjižice ter preskrbuje vse bančne transakcije pod najugodnejšimi pogoji

Amerikanski oddelek: Direktne zveze z ameriškimi bankami. — Urejevanje ameriških zapuščin.

— Pooblaščen prodajalec srečk Državne razredne loterije. —

GOSPODINJA

O strasteh.

Kadar je naša želja ali težnja po kaki reči tako močna, da si osvoji vse naše mišljenje in prizadevanje in je le s težavo še moremo ukrotiti, takrat govorimo o strasti. Od nagnjenja se razlikujejo strasti v tem, da se nagnjenje mora umakniti, ako to zahtevajo višji razlogi, a strast je slepa in tako močna, da razum ne opravi nič pri njej. Strastni človek ne premišlja, kaj je dobro in kaj ne, kaj mu koristi, kaj škoduje, nego gleda le na to, da zadovolji svoji strasti. Strast dobiva svojo hrano iz pisanih predstav domišljije, ki človeku slika vse lepše, nego je v resnici. Tudi ima strast to čudno moč nad človekom, da ga ne pusti nikoli pri miru in mu vedno iznova privaja baš tiste predstave in misli, ki jih rabi za to, da ugotovi svoji strasti. Čim dalje se človek vzdrži v misli, kako prijetno bi bilo, če bi to ali ono dosegel, tem močnejša je želja, da pride do take uresničitve. Vleče ga skoro taka misel, kakor vleče zemlja nase vse stvari; zato pravimo, da je taka močna želja težnja.

Težnja pa se more izpremeniti v strast, ako ji ustrežamo preveč, ali premalo. Ako kako težnjo večkrat zadovoljimo postane čimdalje močnejša in ako je ne brzdamo z nasprotnimi plemenitejšimi težnjamo, se izpremeni v strast. Iz teženj pa nastanejo strasti tudi tedaj, ako jih hočemo uničevati s silo in z nepravimi sredstvi.

Na postanek strasti pa tudi delujejo razna telesna in duševna razpoloženja in lastnosti. Tako se pri telesno krepkih rajta razvije strast vladohlepja in nasilja. Telesno slabotni pa lahko podležejo zvižčnosti in prekanjenosti, ki polagoma dobiva popolno premoč čez nje.

Pri nekaterih ljudeh delujejo prebavila tako hitro, da postanejo pogosto lačni in žejni; baš zaradi tega je pri njih nevarnost, da se jim razvije strast pijančevanja in požrešnosti.

V različnih dobah življenja se prikazujejo razne strasti. Mladina rada razsaja, veseljači, sumnjiči in je brezmejno maščevalna. Mož je častilakomen in vladohlepen. Stari ljudje pa so kaj radi skopi in nezahvalni. Vse te lastnosti, želje in težnje se lahko prevržejo v strasti, ki potem te ljudi popolno dobe v svojo oblast.

Mnogokrat slišimo o strasti do čitanja, o strasti do pravdanja i. t. d. zlasti pri takih ljudeh, ki imajo zelo razvito domišljijo.

Natogo strasti pa izvira tudi iz nagonov uprav telesnih in čutnih n. pr. sebičnost, požrešnost, pijanost, strast do igre in zabave. Najhujša pa seveda strast, ki zakuje človeka v okove ljubezni. V takem položaju človek nima več razsodnosti, ne razuma, ne lastne volje in le redko se reši teh verig, ki pa mu puste svoje znake za vse življenje.

Ne mislim ti, mati, dajati pouka za vsak posamezni izmed teh slučajev. Premisli in preudari, v kakšnih okoliščinah

živiš s svojim otrokom, potem pa presodi sama, kako ga hočeš varovati.

Pomni pa, da so strasti v dobrem pomenu zaradi vztrajne in močne volje zelo dobro sredstvo pri vzgoji. Pazi le, da slabe strasti brzdaš in krotiš, da z dobrimi tvoj otrok lahko razpolaga v svoje in tvoje veselje.

Gospodinjska razstava v Repnjah.

Gospodinjska razstava v Repnjah na Gorenjskem, ki so jo priredile gojenke pod vodstvom svojih učiteljic in vzgojiteljic, č. šolskih sester, je od blizu in daleč prisklivala toliko obiskovalcev, da se jih je včasih kar trlo. Nič čuda, če so prihitele gospodinje, da si ogledajo, kaj more in bi morala vsaka gospodinja znati, nič čuda, če so prišla dekleta z željnimi očmi in obžalovanjem v srcu, da sama tega ne znajo, občudovala neverjetno lepo izvršena ročna dela, lepo vezeno perilo, ki so si ga gojenke same prikojile, same na stroju sešile, nazadnje pa s priznavanja vredno vztrajnostjo še z bogatim vezenjem okrasile. Lahko bodo ponosne na svojo pridnost in spretnost, saj marsikatera izmed njih prej, preden je prišla v zavod, niti najbolj navadnega vboda ni znala napraviti. Kaj je bilo vse videti! Od otroških podbradkov preko dražestnih otroških srajč in ljubke posteljice do bogato okrašenih, predrtro vezenih kril in srajc, od pisano vezenih bris do mogočnih zastorov, ki so se nam z njih smehljale skrbno vezene angelske glavice, od otroških vrhnjih oblecek preko vsakdanjih predpasnikov in delavnih oblek, od s pisanimi obrobki okrašenih moških hlač in z roko tako lepo šivanih moških srajc, da bi človek menil: s strojem so narejene, preko preprostih in okrašenih robcev do ne vem česa vsega. Da tudi moškimi so se ob teh predmetih usta zakročala v prijazen nasmeh. Kaj pa šele otrokom, ko so zagledali bogato obloženo mizo s sladkorčki, mikavno okrašenimi tortami, raznimi sladkimi štruklji in kolači, ej, kako so se bliščale oči, kako so se nasmihala srca sladkemu možicu, sedečemu na pisani mušnici, obdani z množico malih družic. Kaka radost se je razlila po obrazih, če je sestra posegla v posodo in male, vztrajne gledavce osrečila z živo barvanimi sladkorčki. Da so se nam sline še bolj cedile, je bilo vmes namešanih mogočnih steklenic z vkuhanim sladkim sadjem, gospodinje je morda še bolj vleklo razno vkuhano sočivje: v strožji fižol, grah, paprika in kaj še vem vse; pivcem so zadišale okusne kisle kumarce, še bolj pa marsikomu različne steklenice z raznovrstnimi sladkimi likerji: pomorančnim, limonovim, vaniljevcem, janeževcem, dočim so se ženske opravičeno oolj sukale krog steklenic z raznimi odoedki: borovničevcem, jagodovcem, malinovcem, ki so tako dobra hladilna pijača, nad vse pripravna zlasti tedaj, če je bolnik v

niši, ki mu taka zdrava, okusna, ravno prav sladka, ravno prav kislasta pijača, tako prijetno hladeča, kar moči dobro dé.

Se to in ono je bilo videti, pa pustimo to. Škoda, da se ne da razstaviti še drugo znanje, ki so si ga gojenke pridobile iz živinoreje, perutninarstva, iz vrtnarstva, poljedelstva, celo iz kemije so se učile, kolikor jo je kmetiški gospodinjji koristno znati. Dalje ne pozabimo pouka o strežbi bolnikom, o skrbi za zdravje, o pomoči v prvi sili. In o tem, kako je treba negovati red in snago v hiši. Nič čuda, če je že marsikateri oče ponosno dejal in se marsikatera mati z veseljem pohvalila: Kar je naša dekleta iz gospodinjske šole doma, je hiša kakor nova. Vse smeti so izginile, nobene raztrgane in umazane cunje nikjer, nobenega pokvečenega škrpeta ne trpi pod klopjo, kakor prej komaj ob največjih praznikih, taka je zdaj v delavnici naša hiša.

Nabolj škoda pa, da se ne da razstaviti to, kar so dekleta pridobila za svoj značaj, plemenitosti, krotkosti, ljubeznivosti, obzirnosti, iz površnih, zamerljivih so postale resnobne, dobrohotne, velikodušne. Največ vredno je to, kako so si v tem času s krotkostjo napolnile srca in z dobroto in milostjo pozlatile duše, se navadile reda na zunaj, pa tudi reda v svojem notranjem življenju, navadile so se v skupnem življenju zatajevanja, v delu plemenitega tekmovanja. In to vse se je vršilo v skoro neprestanem veselju. Venomer se je po končanem pouku razlegal prešeren smeh po hiši in po vrtu, kar naprej je iz delavnice odmevala radostna pesem.

In to tekom neverjetno kratke dobe šestere mesecev.

Resnično, da so se nam sestre učiteljice in voditeljice teh tečajev ob takih sijajnih uspehih zdele skoro kot čarovnice... Samo to še želimo, da bi vsaka naša bodoča gospodinja imela priliko uživati tako izvrstno umsko in duševno in srčno vzgojo. Starši, ki imate doraščajoče hčere in zmorete, ali morete svojim otrokom k doti kaj boljšega pridati kot to, da jih pošljete vsaj za 6 mesecev v gospodinjsko šolo? Otrokom bo to v največjo korist, vam pa v največje veselje.

Letni tečaj traja od 1. maja do 15. oktobra; zimski tečaj pa od 1. novembra do 15. aprila. Podrobnejša pojasnila daje vodstvo gospodinjske šole v Repnjah p. Vodice nad Ljubljano.

Perutninarstvo.

Valjenje. Najbolj prikladen čas za nasajanje je april, ker ni več premraz, junij in poznejši meseci niso priporočljivi. Za valjenje je treba jemati le oplojena jajca ne starejša kot 14 dni. Po obliki so boljša okrogla. Gledati je tudi na to, da so jajca dobrih jajčaric. Prostor za valjenje mora biti suh, ne premrzl in miren. Število jaje se ravna po velikosti kocklje navadno 12—

Največja izbira

vsakovrstnega sukna in hlačevine za moške obleke
A. & E. SKABERNE — Ljubljana, Mestni trg 10.

15. Koklja mora biti mirna in je boljše oziroma najboljše dve leti stara. Sveže vode in primerne hrane za časa valjenja ne sme manjkati. Zrnje in mehka kuhana hrana se ji prileže. Po šestih dneh preglejmo jajca, katera so oplojena in se bodo zvalila. Jajce vzemi narahlo iz gnezda, ga umij v mlačni vodi, dobro obriši in obrni proti svetlobi. Oplojeno jajce ima temno točko z razpredenimi žilicami, dočim je neoplojeno prosojno in svetle barve. Neoplojena jajca se lahko še porabijo v kuhinji. V 21—24 dneh se zvale vsa oplojena jajca. Mladičke pustimo pod kokljo toliko časa, da se posuše, nakar jih odstranimo do izvalitve vseh jajc. Race se zvalijo v 32 dneh, gosí pa v 33.

Vrtnarstvo.

Korenike. Zato jim pravimo korenike, ker naredo v zemlji debelo mesnato korenino. Ker vsebujejo mnogo sladkorja in skroba, so tudi redilne in poleg tega tudi prijetnega okusa. Za kuhinjsko uporabo so nenadomestljive. Ker ima svoj sad v zemlji, je treba zemljo globoko prekopati, dobro pognojiti in temeljito zrahljati. Najbolj navadne in pri nas povsod udomačene korenike so: korenje, pesa, repa, petršilj, zelena, redkev, hren in podzemeljska ruмена koleraba. Manj znane in še prav malo udomačene so: krebuljica ali lisec, črni koren, beli ali ovseni koren, sladkorni koren, potrošnik ali cikorijska, svetlin ali rapontika in gomoljasti trnovelj.

Za vrtno setev pride vpoštev le kratko rdečkasto korenje. Med vsemi vrtnimi zelenjadnicami ostane korenje najdalj v zemlji. Seje se lahko že koncem svečana. A še le v jeseni se poruje in spravi za zimo. Sicer se za kuho rabi celo leto in sicer se ruje tako, da se razredči na ta način, da se debelo korenje porabi preje, drobno in slabotno pa se pusti, da se obraste in popravi. Vrtno korenje se rabi kot pridevek k juhi, nekaterim omakam in tudi kot samostojna jed se pripravlja.

Rdeča pesa. Po zimi in v zgodnji spomladi, ko nimamo več zelenih salat, nam pesa daje zdravo in okusno jed. Ker je nepresajena boljše od presajene, jo moramo sejati zelo redko, še boljše je pa posamezna semena nasaditi v vrste od 20 do 25 cm narazen. Pregosto stoječe rastline se duše, zastajajo v rasti in polesene. Sejem oziroma sadimo jo od meseca aprila do koncem maja in v začetku junija. Ta zadnja je za zinsko in zgodnjo spomladansko uporabo. Pri izkopavanju moramo paziti na to, da je ne ranimo, ker z izgubo rdečega soka trpi na okusu.

Pesa je več vrst. Najbolj priporočljiva je egiptovska ploščnata. Ta je temnordeča z mehko kožo, ima malo korenin in je sladkega, sočnatega okusa. Poleg te so še priporočljive: erfurtska dolga, Viktorijina črnordeča in dunajska okrogla.

Repa. Za vrtno setev pride v poštev le zgodnja repa. Ta se prav redko naseje koncem aprila in v začetku maja. Hitro ozeleni in hitro raste. Porabno je mlado zelenje in korenine, zato se razredči, da imajo ostali sadeži več prostora. Z zelenjem se napravlja kot špinača. Okusa je

IZOBRAZBI

Ali je tako — ali ni?

V praškem katol. listu »K. Korr.« bemo to-le sodbo o framasonstvu (framasoni so tudi v Ljubljani, v Zagrebu, zlasti pa v Belgradu): »Framasonstvo je po mojem prepričanju največji sovražnik krščanskega ljudstva; framasonstvo je ena roka, ki z njo hoče mednarodno židovstvo krščanske narode zadušiti; druga roka je pa borza in denarna špekulacija. Prva roka nam jemlje duhovne vrednote, druga pa krade gmotne vrednote iz žepov. Kmalu bomo docela izropani, če ne bomo previdni.

In zadnja vojska —? Bila je strašen udarec framasonstva proti krščanskim narodom. Zmagovalci so judje na vsi črti. Glavne stroške so morale plačati katoliške vladarske hiše in katoliške Cerkev. Zdaj imajo povsod prostozidarji knjigo v rokah, od Wilsona in Hardinga do Masaryka in Kramařa ...

Sodba dr. A. — v istem listu: »Po moji sodbi je prostozidarstvo najvažnejši sovražnik katoliške Cerkev, pa tudi drugih veroizpovedanj; v tem oziru stojim popolnoma na stališču svete Cerkev, ki je že l. 1738 framasonstvo obsodila ter prepovedala katoličanom soudeležbo pod kaznijo izobčenja. (Cerkveni zakonik § 2335.) — In vendar! Tudi v Ljubljani je framasonska podružnica. Člani njeni, (ki so izobčeni iz katoliške Cerkev), imajo in hočejo imeti važne, prve vloge med našim katoliškim ljudstvom; zato se pa vežejo z drugimi framasoni, ki imajo iste cilje, kakor framasonstvo sploh: oropati katoliške in krščanske narode verstva, škodovati katoliški Cerkvi. — Koliko je framasonov v Jugoslaviji — točno ne moremo povedati. To je gotovo, da jih je več, nego smo mislili in da se znajo vriniti na prva mesta. Treba bo naravnost nanje s prstom pokazati. Statistika (neki koledar iz Lipskega 1925) jih navaja za Nemčijo 80.000; za Francijo 50.000; Italijo 25.000; Avstrijo 1000.

Katoliški Hrvatje in sveto leto.

To leto je za hrvaške katoličane v dvojnem oziru sveto leto: 1. ker je jubilejno leto za ves katoliški svet in 2. ker je obletnica tisočletnice, odkar so imeli Hrvatje svoje lastno kraljestvo. Zato bodo obhajali slovesnosti vsepovsod po cerkvah in zunaj cerkva. Opravljale se bodo javne molitve, imeli bodo jubilejni post, pomnožili bodo

bolj rezkega, a zelo zdravega in prijetnega.

Kakor pri repi, je tudi pri peteršilju porabno zelenje in korenina. Kot pridevek k juhi in skoraj vsem prikuham, omakam in obaram je petršiljevo zelenje in korenina nenadomestljiva. Rabi se celo leto. Okopavanje in pletev mu zelo prija. Njegov prvotni dom je Sicilija. Še dandanes raste tam divji.

prejemanje svetih zakramentov, slovesno se bodo posvečevali Srcu Jezusovemu. Dvakrat se bodo poklonili sv. Očetu v Rimu v znak spoštovanja, pokorščine in ljubezni ter mu kot spomin na tako redek dogodek podarili dragocen kelih. Vršilo pa se bodo tudi romanje v Lurd, kamor gredo prositi pomoči, da jih Marija vzame v varstvo v teh težkih časih. V Duvno (Bosna) so že pričeli zidati zaobljubljeno cerkev v spomin, da je pred tisoč leti ondi kronal papežev odposlanec kralja Tomislava. V bližini Zagreba bodo postavili 14 postaj križevega pota posebej v spomin preteklih 14 stoletij, odkar so se Hrvatje naselili na Balkanu. Na teh postajah bodo vpodobljeni glavni zgodovinski dogodki hrvaškega naroda. Pripravljajo tudi posebno komisijo, v kateri bodo življenjepisi vseh znamenitih hrvaških osebnosti od leta 925 dalje do danes. Društvo sv. Hieronima pa je že izdalo 5 knjižic, ki razlagajo ljudstvu pomen tisočletnice z verskega, pravnega in umskega stališča. Pričeli so proslavljati tisočletnico z raznimi koncerti, predstavami, konferencami in podobno. Hrvatska Orlovska Zveza pa prireja simbolične telovadske vaje, ki predstavljajo prihod Hrvatov na Balkan in vse znamenitejšje zgodovinske dogodke. Sestavila jih je visokošolska tretjerednica M. D. Zanko. Bajse se ji je delo izbornó posrečilo.

Fantovski večeri v pismih.

XIV.

Dragi naši fantje!

Zadnjič sem Vam pisal, kako veliko krivico delajo nevedneži orlovski organizaciji, ko ji očitajo, da razbija družinsko življenje po naših hišah. Pokazal sem Vam na lahko umljivem primeru, da je tako očitanje resnično velika krivica. Vsak je prav lahko uvidel, da je orlovska organizacija nad razdejanjem mnogih naših družin popolnoma nedolžna. Toda kdor samo to spozna, še mnogo premalo spozna. Danes rečem nekaj več in kar rečem, bom tudi dokazal, da ne bo kdo dejal: ta človek ima pa besede silno poceni naprodaj.

Trdim torej, dragi fantje, da orlovska organizacija smisel za lepo urejeno družinsko življenje — ne samo ne zavira — temveč naravnost pospešuje in v svojih članih zavestno goji.

Za dokaz te trditve imam toliko gradiva zbranega, da ga ne bom mogel izrabiti v okviru enega samega pisma, zato se boste morali zadovoljiti s tem, da boste v več pismih brali moje misli o tej resnici. Danes se hočem omejiti samo na eno dokazano dejstvo, namreč na to, da orlovska organizacija goji med svojimi fanti pošteno in resnično prijateljstvo.

Kamgarn

in modni ševijot za moške obleke
Velika izbira. Nizke cene

R. Miklauc, Ljubljana

Prijateljstvo! Fantje, ali poznate tisto ško pravljico o dveh prijateljih? Dva rokodelčiča sta potovala čez hrib in dol in sta si med potjo obetala večno zvestobo in prijateljsko pomoč, pa naj pride karkoli. Naenkrat srečata na samotni poti neljubega gosta — mogočnega medveda. Kako sta pogledala! Toda brž poskoči eden pod bližnje drevo, se zavihti na vejo in se obvaruje medvedovega objema. Drugi menda ni bil dober telovadec, zato se ni upal za prvim. Bil je pa zato v glavi bister in se je hitro spomnil nekaj drugega. Vrgel se je na tla in se naredil mrtvega, ker je bil nekoč slišal, da medved mrivega človeka ne poje. Mrčina je prilomastil, ogledoval dozdevnega mrliča od vseh strani, vohal okoli vratu in okoli ušes — toda duše in življenja ni zavohal nikjer. Saj je tudi res duša skoraj zaspala v ubogem rokodelčiču, tako neznanško ga je bilo strah. Medvedu se je menda dobro delo, ko je videl, da samo pogled nanj že umori človeka, zadovoljil se je s to ponosno mislijo in je odšel mirno svojo pot.

Takrat je rokodelčič-telovadec poskočil izmed vej na trda tla in je pomogel tovarišu na noge. Potem ga je radovedno spraševal: Kaj ti je pa medved tako zaupno šepetal na ušesa? Oni je odgovoril: O, marsikaj modrega mi je povedal. Posebno pa to: Vedno in povsod se varuj nezvestih prijateljev in če pri katerem zapaziš, da je nezvest, daj mu slovo in se ne zmeni več nanj! — Tako je dejal, obrnil tovarišu hrbet in šel sam dalje.

Tako pravljico so si izmislili stari Orki, pa če bi je še ne bilo, bi si jo govorili v naših dneh kdo izmislil. Ali ni tudi danes med prijatelji silno dosti nezvestobe?

Po pravici pravi sv. pismo: Kdor je našel dobrega prijatelja, je našel zaklad. Toda kdo ne vidi, koliko neljubih medvedov hodi dandanes po samotnih in nesobotnih potih z enakim uspehom kot je odšel medved v grški pravljici? Koliko je takih reči, ki nenadoma udarijo med dva prijatelja in postavijo sredi med njiju visoko steno — grdo nezvestobo? Kjer so se prijateljske vezi tako rahle in ohlapne, tudi ne moremo pričakovati, da bi se razsvetlelo lepo in osrečujoče družabno življenje.

Orlovska organizacija si je pa postavila aza prvi svoj namen — gojiti med fanti prijateljstvo. V »Zlati knjigi slovenskih Orlov« berem o prijateljstvu čudno lepe besede. »Orli morajo med seboj najljubljeno gojiti prijateljstvo in solidarnost v vseh zadevah.« S temi besedami se začne to poglavje, ki razlagata o orlovsko dolžnost. Najrajši bi vse prepisal in dejal v to smoto, da bi brali tudi tisti, ki zlate knjige nenejane vsebine se ne poznajo. Toda nastalo tega bom rajši nekaj drugega povedal.

Oni dan sem se sešel z nekim fantom, ki v našem kraju služi. Dober fant je in

Dobro in poceni

so kupuje v manufakturni trgovini
E. SKABERNE — Ljubljana, Mestni trg 10.

goreč Orel. Takrat je ravno prišel z dopusta, ki ga je preživel doma. Vprašal sem ga: Ali si se kaj sešel z Orli tam pri vas? Ali imajo kaj močan odsek? — Kar zasmajalo se mu je in mi je pripovedoval nekako takole: Močan naš odsek ni ravno posebno. Misli bi, da je močnejši. Sestnajst zanesljivih fantov šteje. Dosti dobro se gibljejo, ali kar mi je med njimi najbolj ugajalo, je to, da so si med seboj začuda prijatelji. Taka odkritosrčna medsebojna navezanost se med fanti ne najde pogosto. Zraven tega so skoraj vsi iz ene vasi doma — kraj je namreč zelo velik — pa jih takorekoč vedno najdete skupaj. Kar ve eden, vedo vsi, kar ima eden, imajo vsi. Večinoma so delavci, čez dan so v službi, zvečer se pa takoj najdejo, čeprav nimajo napovedanega sestanka ali telovadne ure. Ob nedeljah popoldne gredo pogosto kam ven in skoraj neverjetno je, da bi jih ne bilo ravno šestnajst. Ne trdim, da so to sami modrijani, o ne, včasih uženejo kakšno tako fantovsko, da bi bil človek že skoraj hud nanje, pa se jim moreš vseeno smejati, ker nazadnje le ni nič hudega. Kako so na primer letos obhajali pustni večer! Toliko strahu že dolgo ni bilo na vasi — tak bavhav so prignali v nekatere hiše — pomislite: živega slona! Ko so pa domačini najbolj cvilili, se je izvil iz zverine krotak fant, slon se je pa izpremenil v prazno vrečo! Toliko smeha že zdavnaj ne! Nazadnje so pa zapeli v slovo predpustu in so šli spat. Tako mi je bilo všeč — je dostavil pripovedovalec — da sem se kar težko odpravil nazaj. Tu pri nas smo bolj razbiti, pa tudi malo manj prijateljstva je med nami —

No, sem si mislil jaz, povsod ne more biti vse tako idealno, iz tega pripovedovanja pa gotovo sklepam, da marsikje vendar orlovsko prijateljstvo ni zgolj lepa beseda in da nauki zlate knjige najdejo v mnogih fantovskih srcih ugodna tla. Da bi bilo povsod tako, tega si seveda zelo želi in v tej želji lepo pozdravlja vse fante njihov iskreni prijatelj star fant.

KUPI in bodeš vsakemu priporočal trdko

Lenasi & Gerkman Ljubljana

Tu se dobi najboljše sukno, kangarn, ševit za moške in ženske obleke. — Vedno najnovejše rute, šerpe itd. — Solid. postržba ter nizke cene.

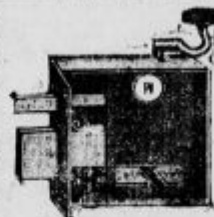
Jugoslovanski kreditni zavod v Ljubljani
Marijin trg šte. 8

sprejema hranilne vloge in vloge na tekoči račun ter jih obrestuje na najugodnejše. — Vezane vloge obrestuje po dogovoru. — Podeljuje proti dobremu poroštvu osebne, trgovske in obrtne — posebno kratkoročne kredite.

Belo platno

trpešno „Trot“ m 12 Din, močno „Bava“ 13 Din, Slovensko platno zelo močno 16 Din, fino „Beograd“ tkanine 17 Din, zelo fine tkanine „Gorica“ za srajce 19 Din, posebno fini narural sifon 22 cm 22 Din, razpošilja veletrgovina R. Stermecki, Celje št. 19, Ilustrirani cenik z več 1000 slikami se pošlje vsakemu zastopniku, vzorec od sukna, kangarna in razne manufakturne robe pa samo za 8 dni na ogled. Kdor pride z vlakom osebno kupovat, dobi nakupu primerno povrnitev vožnje. Naročila čez 300 Din postnine prosti. — Trgovci engross cene.

Velezaloga dalmat. cementa „Titan“, karbida, železa, okovja, kuhinjske posode, tehtnic itd. po najnižjih, brezkonkurenčnih cenah

samo pri **BREZNIK & FRITSCH** trgovina z železnino, Ljubljana, Stritarjeva ulica šte. 7. Zahtevajte ponudbe, da se prepričate o nizkih cenah!

Prve novosti pomladanskega in letnega blaga

Prepričajte se pred nakupom!

Da se dobi dobro in trpežno blago, za moške in ženske obleke, in vse druge potrebnosti samo

Ceški izdelki pri

Postojne garancije Zastore

ČEŠNIKU
LJUBLJANA, LINGARJEVA ULICA

Opozorjam neveste in ženske pri nakupu šivilje in krojače! Cene znatno padle! Postržba strogo postrežena!

Svlene rute in šerpe

Lastni izdelek odelj Konjski kočl

Če potrebujete elektromotorje ali če hočete izgraditi električne centrale, obračajte se na:

Škodove zavode
zastopstvo za Slovenijo

Selenburgova ul. 7

Poset inženirja je brezplačno na razpolago.

Razno.

Največji spomenik sveta. V Zedinjenih državah Severne Amerike je na neki gori pri mestu Atlanta 265 m visoka gladka stena iz granita. Na tej steni klečejo sedaj spomenik, ki bo največji na svetu. Predstavljal bo generala Lee (izgovori: li) in pet drugih voditeljev v severoameriški vojski, ki je trajala od l. 1861. do 1865. General in tovariši bodo sedeli na konjih, visoki bodo 60 m. Ves spomenik bo 400 m dolg. Znana »linga« pri egiptskih piramidah se bo kar skrila, tako velikanske bodo te postave. Smarna gora se dviga nad Ljubljano 370 m, Grad pa dobrih 60 m. Torej bodo postave tako visoke kakor se dviga Grad nad Ljubljano.

Lakota na Ruskem. V raznih ruskih pokrajinah se je začela spel širiti lakota. V okraju Harkov skrbijo oblasti za 750.000 otrok. V okraju Zarizin je umrlo lakota 24.290 otrok in 9075 odraslih.

»Los Angelosc v službi proti tihotapeem alkohola. Veliko zračno ladjo »Z R III«, sedaj »Los gelosc« imenovano, »Domoljub«-ove bravke in bravel dobro poznajo. Sedaj je uporabljajo v boju proti onim ladjam, ki vtihotaplajo alkohol v Ameriko. Zadnjih so iz nje fotografirali 24 tihotapskih ladij. Zaboji žganja in vina so kar frčali z ladij ven v morje, tako so se tihotapei ustrašili.

Dvig volnenega pridelka. Da bi dvignil ovtje-rejo, je kupil neki francoski tovarnar 627 hektarov obsegajoč svet in je spusi vanj 12-ovnov in okoli 20 merinoovac iz Južne Afrike. Znano je, da je volna teh ovac najboljša. Če se bo poskus obnesel, ga bodo ponovili tudi drugod na Francoskem.

Lep debiček. Neki trgovec v Angouleme na Francoskem je prišel na jako izvirno misel. Prodajal je krompir. Par krompirjev je narezal in je vtaknil noter listič s sledečo vsebino: »Prosim Lepo, pišite mi, za kakšen denar ste ta krompir kupili.« Spodaj je zapisal svoj naslov. Ze čez par dni mu je pisala neka gospodinja, da je kupila krompir na trgu za 70 centimov (100 centimov je francoski frank ali dobre tri dinarje), on ga je pa na debelo prodal po 22 centimov.

Umor iz usmiljena. 60 letni lyonski meščan M. Peyron je umoril svojo neozdravljivo ženo, da ne bi še naprej trpela. Nato je umoril še samega sebe.

Dr. Ivan Pregelj:

Deva zmagovita.

Povest iz naših dni.

(Dalje.)

Katera je prava?

Mladi ljudje cveto. Cvetovi pa nimajo spominov, ne bridkih ne sladkih. Cvetovi iščejo po božji volji solnce in dan. Mladih ljudi veselje je iz Boga, iskati se, ljubiti družbo, hrupno besedo, prijatelje, pesem in sanjo. Mladi ljudje ne vedo za jesenske mrazove in tegobo delavnih dni. Zato niso najmodrejši, najtreznejši v svoji sodbi, najvztrajnejši pri nadležnem delu. Mladi ljudje žive iz svoje mladosti. Zato so premnogim modrim starcem preživahni, vetrnjaški, nečimurni... Modri starci! Saj imate spomine! Odkopljite jih in boste spoznali, da mladost še ni greh in da mladostna nečimurnost še ni najhujše zlo. Mladi ljudje niso modri, a cveto. Modri starci, pustite mladim, naj cveto, dolgo, dolgo...

Jeranova Ana in Zalaznikov Pavel sta bila mlada, a kljub temu se jima je večkrat povračal prenekateri skupni doživljaj njiju prve otroške mladosti. Ali jima je bilo namenjeno že od prvih let spoznanja, da bosta hodila skupaj, iskala drug za drugim in se našla? A če se ne bi našla, da bi deklica ali fant do smrti objokovala izgubljeno srečo, zamujeni klic, ki ju je bil pozval?

Pavel je bil doma zunaj vasi na samem. »Pomejniški ljudje« so rekli vaščani pri fari Zalaznikovim. Čudno zadivljeno je gledal mali Pavle, ko ga je mati vzela prvokrat na faro k maši. Od tistih dob je neštetokrat koprnel z ozojnih travnatih bregov pred rojstno hišo doli po rebri med glasno igro svojih vrstnikov in vrstnic. V teh vrstnicah pa je prav tedaj koprnela Jeranova mala Ančka navzgor k beli hiši v svetlem solneu. Ko je bilo otrokoma nekako pet let, sta na prečudno žalosten način doživela prvo snidenje. Sešla in spoznala sta se pri Zalaznikovih ob mrtvaškem odru Pavlove matere, kamor je bila Ančko vzela kropit njena teta. Ko so starejši molili, peli žalostne pesmi in pomitovali vdovca in siroto Pavleta, sta se našla otroka in pogovorila:

>Čegava si?

>Jeranova. Pa ti?

>I, Pavle sem. Moja mati so umrli.

>Revček si.

>Lažeš se. Naš hlapec pravi, da smo bogati.

>Zato si revček, ker ti je mati umrla in boš dobil drugo, ki je pisana.

>Ne maram.

Dečku so se oči skalile. Deklica ga je tolažila:

>Pa nič ne veruj, saj je ne dobiš in je le Jerajeva Ančka to rekla. Pa da veš, Jerajeva je najbolj klepetav otrok in ji ni nič verjeti, so rekli naša mati. Pavle, le nič ne joči.

Deček se je potolažil in vprašal:

>Ali ti še imaš mater?

>Seveda jo imam.

>Ali se ne bojiš, da še tebi umrje?

Zdaj so se deklici skalile oči in je deček tolažil:

>Tak, zakaj se jočeš?

>Tako grdo si rekel.

>Kakor Jerajeva Ančka, kaj ne? Pa nič ne veruj.

Solnce je legalo v zaton. Fara in vas ste bili že utonili v senci, na Zalaznikovem pa je še bila zarja. Tedaj je rekla Jeranova:

>O, kako je lepo tu pri vas.

>Ali bi rada menjala z menoj? je vprašal deček in pridral:

>Jaz bi takoj.

>Pridi kdaj v vas, je menila deklica.

Deček je pogledal boječe na hišna vrata in rekel:

>Saj bi, pa se bojim očeta. Pa pridi ti k nam.

>Velikega psa imate, je odvrnila.

Takrat je prišla teta in vzela deklico nazaj v dolino. Vso pot ji je deklica pravila o tem, kako je lepo pri Zalaznikovih. Zalaznikov Pavle pa je strmel za odhajajočo in je vedel:

>Ta je dobra. Ančka Jeranova je. Brata ima očeta in mater in teto. Ančka Jerajeva je pa najbolj klepetav otrok. Prav nič je ne maram.

Prijazni lajež domačega psa ga je vzdramil. Stopil je k zapuščenemu. Pes se je vzpel veselo k otroku, kateremu se je prečudno znova stisnilo srce v bridkosti, da so mu solze zavrele na lice in močilo zvesti živali mokri nos. Žival je bolno zatulila. Deček pa je rekel:

>Sultanček. Naša mati so umrli. Sultanček, ti je hudo. Ali bom zdaj dobil res pisano?

Žival ni vedela in tudi tega ni povedala, zakaj se Jeranova Ančka boji. Glasno pa je zalajal z veseljem, čuvaj, ko je otrok povedal, da je Jerajeva Ančka klepetava...

Od tistih dob sta se Ana in Pavle pogostejš srečavala in Pavle je od bližje in po osebi spomnil še Jerajevu klepetavo Ančko. Ko pa je prišel v šolo, ji je že prve dni povedal svojo sodbo. Oči so ji mrazorele sovražno in je rekla:

>Poglejte no, pomejniško tele, kako zmerja.

Komaj je vstopila učiteljica, ga je zatožila. Toda vzgojiteljica ga ni postavila stat. Jerajevu pa je posvarila, da si je grizla ustnice. Po pouku pa se je čudno potuhnila, pridružila se Pavlu in mu obljubila bila cukrov. Tudi prinesla mu jih je. Tedaj je zapdvomil, da je klepetava in verjel vprav nasprotno, kakor mu je zdaj Jerajeva povedala, da je Jeranova Ančka hudobna, opravljiva. Povedal je po pravici nevoljno Jeranovi. Ni se razjezila. Toplo, priznane ljivo je rekla:

>Pavle, pameten bodi!

Nič drugega, a moral je verjeti, da ne obrekne in je verjel. In čim je rasel, tem manj mu je bilo jasno, katera je prava, ali Jeranova ali Jerajeva. Ko je čul govoriti Jeranovo, mu je bilo, kakor če čuje znan glas onstran groba, glas rajne matere. Je bil ves miren in pokojen. Ko pa je spregovoril Jerajeva, mu je bilo, kakor da je zapela prečudno pesem iz nepoznanih daljav, čudnih svetov in se in še iz tiste žalosti in tistega hrepenenja, ki ga občutil, ko je sameval brez družbe in veselih prijateljev na lepem tegobnem domu, ubogi pomejniški otrok.

Pri birmi, katero je prejel skupno z Jeranovo in Jerajevu, so se nekam pobotali in živeli od vse mirneje in površneje drug ob drugem. Deček sprejemal od deklic, kakor ste mu nudile: Jerajeva prečudno lepe zgodbe iz knjig, ki jih je bral. Rozi Jelodvorski, Miklovi Zali, mučenici Doležal, svetnici Fabijoli; Jerajeva preživo domače vse vasi in krčme, pesmi s smešnimi besedami in prečudno sladko mamečo godbo. Nekoč sta ga deklici obiskali. Tedaj jima je vrnil s sadjem in medom v saku Jeranovo so potem tri dni boleli zobje, Jerajeva pa ni. Pavlu se je takrat Jerajeva prvokrat zdela imenitnejša. Nekaj let pozneje je doživel Pavle še novo spoznanje. Jerajeva se je ogibala Jeranovi. Spraševal ju je posamič čemu. Jeranova ni odgovorila nič. Jerajeva je rekla trpko, da je Jeranova tercijska. Pavle je ni umel. Prav tisto leto je Jerajeva z doma v mestno šolo. Za dve leti je umrila v Pavletovih očeh. Videval pa ni niti Jeranovo.

Ko bi se bila v tla pogreznila, mu je našla minila mladostna brezskrbnost. Oče mu je težko padel. Močni človek je sicer prestal bolezen, a človek krepki gospodar kot prej ni bil več. Ohromel bil, le stežka se je mogel kretati ob trpki hla-

Katero je sprva še nekam voljno prenašal, a občutil z meseca v mesec bridkeje. Iskal je pomoči v točlicah, ki niso pomagale in je obžaloval težke debarje, ki ga je stala pot. Odslej si je pomagal z nasveti domačih izvedencev, beračev in suhotnih lenic, ki jih je zanesla k Zalaznikovi višini želja domačega kruha, medu, jabolčnika, slanine in posebno prijetno zaudarjajoče klobase. Tako je prišlo samo po sebi, da se je moral posvetiti Pavle prečudno zgodaj treznemu gospodarskemu delu. Ni bil sicer sam glava v hiši, a moral je biti očetu desna roka in še noga, zakaj znanih in bližnjih domačih Zalaznikovi niso imeli. Skupni delavski posel je čustveno zblížal očeta in sina. Nekaka trpka prijaznost je vzrastla med njima v precej mirno zaupnost. Kakor o vsakdanjem poljskem opravilu je govoril oče o sinovi bodočnosti: da mu bo leta kupil, prepisal in poiskal nevesto. Celu o dekletih, ki bi bile goodne in sposobne za pomejniško gospodinjstvo, sta govorila mirno, razsodno. Pavle ni prav nič občutil, da je zaobrnila očetova bolezen razvoj njegove mladosti v smeri, ki niso bile povsem prirodne, take namreč, da se je učil biti samostojen, hladen gospodar, preden se je razvrela veselje njegovega fantovstva, preden se je ubrisala vihrava moč mladih udov, preden je duša dozorela v zdravo, polnoletno moštvo. Komaj mu je bilo devetnajst let, ga je res dal oče oklicati za polnoletnega. Takrat nista ne oče ne sin slutila, da so kupljena leta vendar kupljena, in da znajo nekega dne starejši gospodarji zmajevati z glavo:

»Petdesetletna nevesta, pa úvajsetleten gospodar, vse je en kup.«

Stari Zalaznik je začel sicer tudi duševno pešati. Tedaj se je zgasil pri njem nekaj sorodnik, postaren, dobrodušen in precej brbljav »stric«, ki se je hronemu gospodarju čudno prikupil in udomačil. Pavletu je bilo prav. Oče je imel družčino, »stric« je bil popolnoma neškodljiv. Vedel pa je glede živine — v svojih boljših letih je bil nekje pri močnih smetih za hlevarja — marsikaj, znal in umel, česar jihče pri Zalazniku. Hlapca in dekli si je znal Pavle prečudno privezati. Bili so mladi posli, mladi gospodar jim je bil gospod. Stari gospodarji pa so slej ko prej zmajevali z glavami:

»Petdesetletna baba, ki se moži, pa mlekozobec gospodarja, vse po grošul«

In res je hotela mladost v Pavletu svoja leta. Šiški vrstniki, ki so takoj po »stričevem« prihodu Zalaznikovim zaslutili, da je Pavel svobodnejši, so se speljali v svojo družbo. Zavidali so mu, a so mu linili. Plačeval je zanje, se navadil hlinjene hvale, na, petja. In še za ženskami je začel pogledovati ...

Vsaka družba so ljudje: boljši in slabši, in le je napak, da se mlad človek, ki mu ni hudega svetu, rajši kaj slabega navzame kakor dobrega. Nekaj mesecih se je bil Pavle do dobra predru-

gačil. Ni se bil skvaril, le slabši je bil postal. Njegova slabost je bila neka bolna veseljaška živahnost, nekako smešno kmetijsko bahaštvo. Saj so bili tudi njegovi vrstniki v obleki in obnašanju nečimurni. Njegova nečimurnost je žalila. Pri fantu, ki je bil skoroda že sam svoj gospodar, je bila videti večja, smešnejša. Očetje, ki so imeli hčere za možiteve, so ob njem zmajevali z glavo. Matere so bile kakor vselej bolj prizanesljive: upale so in verjele, da to mora biti tako. Tudi njegov čas pride, so mislile. Le prava naj ga dobi, gospodar bo, kakor so drugi, kakor se pritiče ...

Tedaj se je Pavle po dolgem zopet sestal in skoro na novo spoznal z Jeranovo Ano. Kakor pred davnim Ana, tako je bil tedaj on prišel kropit Anino mater. Ob mrtvi sta se našla in mladeniča je čudno pretreslo in se je čutil, kako je mogel tako dolgo pogrešati prijateljice svojih let. Na glas se je čutil zaupno in mu je povedala, da to ni nič čudnega, da je bila malo doma in je še ob nedeljah ostajala v bližnjem trgu, kamor se je hodila učiti šivat. Pristrčno se je poslovil Pavel od deklice. Čudno dobro je vplivala nanj misel nanjo. Zorel je vidno iz svojega otroškega fantovstva, naravnost je povedal očetu, da se bo morda kmalu ženil.

Takrat se je sestal znova tudi z Jerajevo Ano. Vrnila se je bila iz mesta. Nekega dne jo je našel Pavle vračajoč se iz loga v gorah visoko nad svojim domom v veseli družbi neznanih mu mestnih mladih gospodkov. Sedeli so v travi ob razgrnjenem prtju, jedli, pili, pušili in se prešerno smejali. Pavle jih je oprezoval. Čudno težko mu je bilo. Prelepa se mu je zdela deklica, a občutil jo je takole samo med moško družbo zelo trpkó. Sam se je skoraj sramoval zanjo. Tedaj ga je deklica zagledala, pustila družbo in mu prihitela nasproti. Kakor sestra se je vedla zaupno, vrtela se ob njem, stiskala mu roke, predstavljala ga svojim mestnim znancem za svojega prvega prijatelja, omamila mu duha, da ni vedel, ali je vse skupaj šala ali resnica. Rekla je poveljujoče, da je sita svojega »piknika«, da hoče domov. Pavle jo je moral spremljati. Brbljala je vso pot o mestu. Njeni mestni znanci so se bili nekam zgubili. V zadregi je obstal Pavle sam z deklico pred domačimi vrati. Vsega ga je bila opojila z besedo in čudnim neznanim vonjem, ki je lil iz njene mestne obleke. Deklica je hotela vstopiti. Vedel jo je v sobo. Šele proti večeru se je dvignila, da pojde domov. Spremiti jo je moral, ker je rekla, da ji je »kavalirje« odgnal. Š težko glavo se je vrnil v mraku. Neprijetno mu je bilo. Dvoje žalostnih oči se je hotelo užaljeno obujati vanj.

»Ana Jeranova,« je mrmral. Potem pa je rekel: »Ana Jerajeva.« In še je spraševal: »Katera je prava?«

»Tista,« mu je rekel drugi dan oče, »ki bo poštena, pa če tudi bo dišala po senu in hlevu in ne po rožah, kakor mestne lajdre.«

Tudi drugod je draginja. Če si v Švici plačal pred vojsko kakšno stvar 100 švicarskih frankov, moraš plačati danes 172 frankov. Na Angleškem moraš namesto 100 funtov plačati 170, v Ameriki namesto 100 dolarjev 160 itd. Vendar je vse to še jako malo v primeri z nami, kjer moraš plačati za blago, ki si ga dobil pred vojsko za 100 kron, sedaj 4000 kron in več.

Pajki. Člani ekspedicije na Mount Everest, najvišjo goro sveta — o čemer je »Domoljub« že poročal, — so našli visoko gori nad vsemi rastlinami celo množico majhnih pajkov. Čepijo na skalnih porobkih, kjer ni snega. Opazovali so, od česa se živijo in so videli, da so naredili edino, kar je bilo mogoče — pojedli so drug drugega.

Zadni Radičkijev vojak umrl. Na Dunaju je umrl general Nemečič, 93 let star. Rojen l. 1832, je služil l. 1849. Še pod Radckijem. Udeležil se je tudi vojske l. 1859, 1866, in 1878. Z velikim zanimanjem je zasledoval dogodke svetovne vojske in mu je bilo zelo hudo, da mu je bilo zelo hudo, da mu je visoka starost ni dovolila aktivne udeležbe.

Mesto mrličev. Nikjer na svetu se ne izvrši toliko samomorov kakor v Budimpešti. Zato vidimo, da romajo zdravniki in medicini vsega sveta v Budimpešto; nikjer drugod si za študiranje ne morejo tako poceni nabaviti trupla kakor tukaj.

25.000 smrtnih nesreč v enem letu. V Zedinjenih državah je bilo lani 25.000 smrtnih nesreč, povzročenih po avtomobilih, železnicah in vozovih. Med ponesrečenci je bilo 10 tisoč otrok. Ranjenih je bilo pa 700.000 oseb. Škoda na materialu znaša 500 milijonov dolarjev. Letos bo zborovala konferenca, obtoječa iz 1000 zastopnikov iz vseh delov Zedinjenih držav. Posvetovali se bodo kako bi bilo mogoče število nesreč omejiti.

OD DANES IN UČERAJ

OGLOBITEV SUEŠKEGA PREKOPA.

Sueški prekop so otvorili leta 1869. V dolžini 160 kilometrov se razteza med Rdečo in Azijo ter spaja Sredozemsko in Indijsko morje. Širok je na gladini 70 do 80 m, spodaj 38,5 m, globok pa 9,5 do 12 m. Ta globina je pa za moderne ladje premajhna; nekatere vsebujejo do 60 tona prostora, tona je malo manj kot za klasične metre. Seveda vozijo te naj-

večje ladje samo med Evropo in Ameriko, a ladje do 30.000 ton vozijo tudi med Evropo in Azijo. Največja ladja pa, ki je mogla iti dosedaj skoz Sueški prekop, je bila nemška ladja »Cleveland« s 17.000 tonami. Sedaj bodo prekop najprvo toliko poglobili, da ga bodo mogle uporabiti tudi 23 tisočtonske ladje; pozneje bo globina še večja. Z velikostjo ladij bo seveda tudi dobicek plovbe večji. Roko v roki s poglobljenjem prekopa gredo tudi pristaniške naprave v raznih mestih, ki se morajo ravnati po velikosti prihajajočih ladij. Tako je odvisno drugo od drugega. Omenimo še, da ladje ne smejo voziti skoz prekop več kot 7 kilometrov na uro. To pa zato ne,

ker so bregovi deloma peščeni in bi ob prehitri vožnji nastajali preveliki valovi ter vsipali preveč peska v prekop.

Iščem CERKOVNIKA

za cerkev na ROŽNIKU, ki bi opravljal v prostem času tudi domača dela. Najraje mladeniča od 16 do 18. let. — Poizve se pri L. ČAD, SP. ROŽNIK, LJUBLJANA. 2751

Vedno najnovejše

volneno blago za ženske obleke in bluze
A. & E. SKABERNE — Ljubljana, Mestni trg 10.

ZARAŠČEN GOZD 9 oralov
pri Senožetih v občini sv. Križ, prodam. Več pove
JOŽEF VODE, Podgrad 8, Dol pri Ljubljani.

Najboljši
šivalni stroj je edino le
Josip Petelinc-a

znamke
Gritzner in Adler
za rodbino, obet in industrijo
Ljubljana blizu Prešernovega
spomenika, ob vodi
Posk v voženju brezplačen. Večletna garancija.
Delavnica za popravila
Na veliko Telefon 913 Na malo

APNO

se bo zopet dobivalo od srede maja meseca naprej
pri Alojziju Vodniku

pri apnenici v Kamnigori pri Dravljah. — Vpraša
se tudi v Ljubljani, pri glavnem kolodvoru v pisar-
ni kamroseka **VODNIKA.** 2747

POZOR! BIRMA POZOR!

je pred durmi, zato si preskrbite pravočasno za
svoje birmance **OBLEKE, SRAJCE, NOGAVICE,**
KRAVATE, ROBCE itd. po nizkih cenah pri
F. ČEŠNOVAR — Stari trg 16
LJUBLJANA.

MLINSKI KAMNI

Bogata izbira naravnih in umetnih **MLINSKIH**
KAMNOV za vsakovrstno meljavo proti garanciji
po zmerni ceni samo pri trvdki

ČADEŽ in BECAR, Ljubljana, Kolodvorska ul. 35.

Mlekarska zadruga na Vrhniki

reš. zadruga z omejeno zavezo ima svoj **REDNI**
OBCNI ZBOR dne 17. maja t. l. ob 3. popoldne v
lastnem poslopju, I. nadstr. — **SPORED:** 1. Po-
ročilo načelnstva in nadzorstva. 2. Odobrenje rač.
zaključka za leto 1924. 3. Volitev predstojništva.
4. Volitev nadzorstva. 5. Branje reviz. zapisnika.
6. Prememba pravil. 7. Slučajnosti. — Vsi člani
se vpludno valijo na občni zbor, ker bo z njim
združeno tudi predavanje. 2915

Rdečico pri prašičih

pospešuje obolenje teh živali na prebavilih. Prvi
znaki so: izguba teka, zasušenje blata, otožnost,
vročica, bljuvanje in slednjič rdečica na koži. Ko
prašič tako oboli, je treba nujne pomoči! Zato
imajte za prvo silo vedno doma zanesli, zdravilo:
SADNIKAŠJEV ZDRAVILNI PRAŠEK ZOPER
OBLENJE PRAŠICEV z živinozdravniškim na-
vodilom! To zdravilo izdeluje samo lekarnar **HO-**
ČEVAR na Vrhniki in stane 1 vrečica 12 Din.
Če pošljete denar v pismu naprej, poštne pro-
sto. Po povzetju pa stane 19 Din. 2898

Jalovost krav in telic

je največ posledica obolenja na sramničnem vnet-
ju. Sigurno zdravilo za to so: **BOSULIN SVEČICE,**
katere izdeluje in razpošilja s poukom ter točnim
živinozdravniškim navodilom lekarnar **HOČEVAR**
na Vrhniki. 1 škatlja stane 30 Din in poštne
prosto, če se pošlje denar v pismu naprej, sicer
po povzetju 7 Din več. 2899

SREBRNE KRONE

le še malo časa plačuje po najvišjih cenah trvdka
JOS. ŠELOVIN - ČUDEN

trgovina z urami, šivalnimi stroji in dvokolesi v
Ljubljani, Mestni trg 13. — **CENIKI** za šivalne
stroje in kolesa se dobe v trgovini. Poljite ponjel

Izdaja konzorcij »Domoljubac«

Kdor bi rad lepo obleko

si najlažje izbere sedaj, ko je ravnokar zopet došlo
vseh vrst in barv, gladko, karirasto in črtasto,
volneno in polvolneno blago; deleni, batisti, krepki,
svila, primerne stvari tudi za birmance; rujava,
bela in pisana kotenina že od 11 Din naprej,
vsakovrstne opreme za neveste, izgotovljene mo-
ške srajce, otroške obleke, predpasniki, bluze,
robci, kravate, nogavice itd. po čudovito nizkih
cenah samo pri

»IVANKI« F. in I. GORIČAR
LJUBLJANA, Sv. Petra cesta šte. 29,

kjer se prodaja s kar najmanjšim, a rajše gostej-
šim dobičkom.

Prvovrstne

Pfaff-šivalne stroje in Puch vozna kolesa

dobite samo pri

Ign. Vok, Ljubljana-Novomesto
Znatno znižane cene!

Pri nakupu

blaga za moške obleke si oglejte na vsak
način prej specialno zalogo češkega in
angleškega sukna v razpošiljalnici

Josip Ivančič

Ljubljana, Miklošičeva cesta 4
(nasproti frančiškanske cerkve).

Največja izbiral
Na drobno!

Cene tovarniške!
Na debelo!

Na zahtevo se pošljejo vzorci brezplačno!

August Märzke, Berlin-
Wilmerdorf, Bruchsal-
straße Nr. 5, Abt. 303.

Zoper slabo prebavo,

bledico in oslabeledost naročajte **HOČEVARJEVO**
»AROMATICNO ŽELEZNATO TINKTURO« po
20 Din steklenica! — Številne zahvale na razpo-
lago! Po pošti od 3 steklenic dalje samo od
izdelovalca lekarnarja **HOČEVARJA, VRHNIKA.**

FABIANI & JURJEVEC

LJUBLJANA :: Stritarjeva ulica št. 5.

Priporočava se slavnemu občinstvu pri nakupu
BLAGA za OBLEKE. Največja izbira svilenih RUT
in ŠERP. — Postrežba solidna ter nizke cene.

Koliko stara hoče biti žena

odloči ona sama s tem, da svoj obraz neguje al-
maneri. Žena ostane vedno mlada, ako rah
Fellerjevo ELSA-OBRAZNO POMADO, ki ston
kožo v najkrajšem času belo, mehko, nežno in
čisto. Za racionalno nego las naj se uporablja
Elsa-pomada za lase! Enako moški, ki nečejo
biti plešasti! Za poskus 2 lončka za 36 Din, ako
se pošlje denar naprej, ali pa 46 Din po povzetju
od lekarnarja **EUGEN V. FELLER** v Stubiici Donji,
Elsa trg 16 — Hrvatska. 7045

Ilirska posojilnica t.z.z.o.z.

Ljubljana, Kralja Petra trg 8
Obrestuje hranilne vloge po 8-12%

Večje in stalne vloge po dogovoru najugodnejše
Jamstvo za vloge znaša čez Din 1,000,000.—
Popolnoma varno naložen denar!

Našim rodbinam

priporočamo našo pravo domačo

Kolinsko

cikorijo

izvrsten prídiatek za kavo.

All se hočete

osvoboditi svojega revmatizma in trganja?

Zbadljive, skeleče bolečine v udih in členkih, otekli
udje, sključene roke in noge, trganje, bodljaji, zbadanje
po raznih delih telesa, da celo slabe oči, so češče po-
sledice revmatičnih in protinskih bolečin, ki jih je treba
odstraniti, ker bo sicer bolezen vedno bolj napredovala.

Ponudim Vam

zdravljenje s pijačo, ki bo ozdravila, razredčila vodno
kislino, pospešila prebavo in izločevanje torej ne tako
zvano splošno ali tajno sredstvo, marveč izdelek, ki ga
nam nudi v blagor bolnega človeštva dobra mati narava.

Vsakomur poskušnja zastonj!

Pišite mi takoj in prejeli bote od založništva, ki jih
imam v vseh deželah, popolnoma zastonj in franko po-
kušnja s poučnim navodilom. Sami se boste lahko pre-
pričali o neškodljivosti in hitrem učinkovanju sredstva!

IVAN JAJX in sin

LJUBLJANA, Gosposvetska cesta št. 2.

Najboljši šivalni stroji in pletilni stroji. Izborna
konstrukcija in elegantna izvršitev iz tovarne v
Lincu. — Ustanovljena leta 1867. — Vezenje po-
učje brezplačno. Posamezni deli koles in šival-
strojev. — 10 letna garancija. — Pisalne stroje
»ADLER« in »URANIA«. Kolesa iz prvih tovarn
»Dürkopp«, »Styria«, »Waffenrad« in »Kaysers«.

